

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, BIRŽELIO–JUNE 6, 2019 • Vol. CX NR. 66

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-05-2019

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 36 dienos

Vilniaus meras mezga ryšius Čikagoje

Apsilankymo bendrovėje „Accenture“ metu (iš k.): Vilniaus meras R. Šimašius, „Go Vilnius“ vadovas Karolis Žemaitis, mero patarėja Ieva Pakarklytė, „Accenture“ atstovai Rūta Kulbis ir Richard Chiapetta. LR generalinio konsulato Čikagoje nuotr.

Šią savaitę Čikagoje lankosi Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius. Jis birželio 5–7 dienomis dalyvaus Chicago Council on Global Affairs organizuojamame renginyje „Pritzker Forum on Global Cities“. Tai didžiausias tarptautinis miestų forumas Čikagoje, kuriame dalyvauja lyderiai iš viso pasaulio. Jame vyksta diskusijos aktualiomis miestų plėtros te-

momis, atsiveria naujos bendradarbiavimo galimybės. Vilnius ir Čikaga yra susigiminiavę miestai, todėl R. Šimašiaus vizito metu numatyta įvairių susitikimų su Čikagos verslo kompanijomis ir institucijų lyderiais, siekiant stiprinti šių dviejų miestų ekonominius ir kultūrinius ryšius.

– 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Nuo Normandijos iki Nemuno – 2 psl.

JAV sukurti Vyčiai keliauja po Lietuvą – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Mirga Gražinytė-Tyla —

„Gramophone“
žurnalo viršelyje

Lietuvė dirigentė Mirga Gražinytė-Tyla diriguodama žavi savo energija ir orkestro muzikantus, ir žiūrovus.

Benjamin Ealovega nuotr.

RIMAS ČERNIUS

Anglijoje leidžiamas klasikinės muzikos žurnalas „Gramophone“ 2019 m. gegužės mėn. laidos viršelyje išspausdino dirigentės Mirgos Gražinytės-Tylos nuotrauką. Žurnale yra išsamus straipsnis apie šią dinamišką Birminghamo miesto simfoninio orkestro dirigentę. Straipsnis, kurį parašė žurnalo korespondentas Richard Bratby, pavadintas „Mirga’s momentum“.

Straipsnio autorius pažymi, kad Birminghamo miesto simfoninio orkestro muzikantai naujojo dirigento rinkimuose turi lemiamą balsą. M. Gražinytės-Tylos pirmasis koncertas su orkestru muzikantams padarė tokį įspūdį, kad jie pradėjo spausti orkestro vadovybę priimti M. Gražinytę-Tylą naujosios orkestro dirigentės parei-

goms. Zalcburgo valstybiniame teatre (Salzburger Landestheater) repetuodama operą „Carmen“, Mirga gavo kvietimą tapti pagrindine Birminghamo miesto simfoninio orkestro dirigente. Tas pareigas ji eina jau trečius metus.

Dirigentei artima M. Weinberg muzika

Dirigentė M. Gražinytė-Tyla neseniai pasirašė sutartį su žymia įrašų bendrove „Deutsche Grammophon“. Jos pirmasis projektas buvo įrašyti dvi kompozitoriaus Mieczysław Weinberg simfonijas su Birminghamo miesto simfoniniu orkestru. Kompozitorius M. Weinberg gimė Varšuvoje 1919 m., o 1939 m. baigė Varšuvos muzikos akademiją. Tais pačiais metais vokiečiai okupavo Lenkiją. Okupacijos metu naciai išžudė M. Weinberg šeimą, bet pačiam kompozitoriui pavyko išsprukti į Rusiją. Ten jis gyveno iki pat savo mirties, 1996 metų.

– 7 psl.

Jei jūs teisiatė žmones, jums nėra laiko mylėti juos – Motina Teresė.

Nuo Normandijos iki Nemuno

1944 m. birželio 6 d. JAV ir Didžiosios Britanijos kariuomenės, dalyvavusios operacijoje kodiniu pavadinimu D-Day, išsilaipino Normandijoje ir taip Antrojo pasaulinio karo metu Europoje atidarė II frontą. Operacijai vadovavo generolas Dwight Eisenhower, vėliau tapęs JAV prezidentu.

Auštant sąjungininkų tankų desantiniai laivai su 125 000 kareivių šturmavo Normandijos pakrantes Šiaurės Prancūzijoje. Prasidėjo ilgai lauktas įsiveržimas, turėjęs galutinai pribaugti vokiečius. ...Kiek tik akis užmatė, jūra juodavo nuo sąjungininkų karo laivų. Kai sąjungininkų desantiniai laivai priartėjo prie paplūdimio, juose sėdintys kareiviai po trijų valandų plaukimo tamsoje per stiprią bangų mūšą susirgo jūros liga. Jie buvo visiškai nepasiruošę mūšiui. Varikliai taip kurtinamai kriokė, kad vyrai vienas kito negirdėjo. Kai kurie stovėjo tiesiog paralyžiuoti. Kai jauno kareivio Harold Baumgarten iš New Yorko laivas priartėjo prie vakarinės Omahos paplūdimio dalies, į gretimą laivą pataikė patrankos sviedinys, ir jis bei jo kovos draugai buvo aptaškyti suplėšytų žmonių kūnų dalimis ir medžio bei metalo nuolaužomis. Jų laivo šturmanas, jaunas britas, atsisakė plaukti toliau. Jis norėjo nuleisti trapą ir išleisti žmones šešių metrų gilyje, kad pats galėtų kuo greičiau sprukti. Būrio leitenantas išsitraukė pistoletą: „Plukdyk iki pat kranto“, – įsakė. Šokti į vandenį tokiam gilyje su visa ginkluote – tikra savijudybė. Kai šturmanas pagaliau nuleido trapą, leitenantas akimirksniu žuvo, pakirstas kulkosvaidžio kulkos. Po sekundės krito dar keli vyrai. Vanduo nusidažė krauju...

Per pirmąją valandą Omahos paplūdimyje amerikiečiai neteko daugiau nei trečdalis pirmosios puolimo bangos vyrų, dauguma dalinių buvo išblaškyti. Manoma, kad iš 9 tūkstančių sąjungininkų raketų didžioji dalis nukrito į pakrantės bangas. Daugelis sąjungininkų tankų nuskendo taip ir nepasiekę Omahos paplūdimio. Sąjungininkų inžinieriai įsiveržimui į Normandiją sukūrė specialius tankus amfibijas „Duplex Drive“. Tai buvo perdaryti tankai „Sherman“ su aukštu neperšlampamo brezentu gaubtu, kad galėtų išsilaikyti vandens paviršiuje, tačiau plaukiant per Lamanšą bangos užliejo brezentą ir dauguma tankų nuskendo.

...Praėjus valandai nuo įsiveržimo pradžios, paplūdimyje buvo išsilaipinę apie 6 tūkst. kareivių, tačiau puolimas nevyko pagal planą. Vokiečiai atkakliai gynė visus iš Omahos paplūdimio vedančius kelius, o dauguma amerikiečių buvo įkalinti paplūdimyje ir nesiryžo judėti pirmyn. Tada į krantą atplaukė

Paminklinis akmuo Alytuje „Normadija-Nemunas“.

ypatingas desantinis laivas. Juo atkeliavo pats Norman Cota – 29-osios pėstininkų divizijos generolas ir vado pavaduotojas. Paplūdimyje jis drąsiai atsisotojo prieš būrį kareivių, kurie bijodami kulų susigūžė prie žemės palei sieną. „Jei tokia sena žiurkė kaip aš gali, galite ir jūs!“ – sušuko jis. Galiausiai vyrai pakilo į ataką...

Rytuose įbaugintų 1-osios pėstininkų divizijos kareivių dviasį pakėlė vienas garsiausių Omahos paplūdimio mūšiuose pasižymėjusių vadų – pulkininkas leitenantas George Taylor, ištaręs frazę: „Šiame paplūdimyje lieka dviejų kategorijų žmonės: mirę ir tie, kurie ketina mirti. O dabar nešdinamės iš čia po velnių!“

Sąjungininkų karių Šiaurės Prancūzijoje dar laukė ilgos kovos, kol vokiečiai buvo galutinai sutriuškinti. Išsilaipinimas Normandijoje 1944 m. birželio mėn. ir išsilaipinimas 1944 m. rugpjūčio mėn. Pietų Prancūzijoje sudavė stiprų smūgį Trečiajam Reichui Vakaruose.

Eskadrilę Normandija-Nemunas, 1944 m. vasarą įsikūrusią Lietuvoje, Alytaus aerodrome, įprasta sieti su D-Diena, nors prancūzų lakūnai Alytuje atsidūrė gerokai vėliau, nes raudonoji armija liepos 10 d. dar kovėsi Alytaus apylinkėse. Nepaisant to, eskadrilė šiuo pavadinimu persekiojo vokiečius ir anksčiau, nes buvo įsteigta 1942 m. Maskvoje. Taigi prie Trečiojo reicho žlugimo prisidėjo ir sąjungininkų lakūnų skrydžiai iš Alytaus.

Aerodromą Alytuje 1939 m. pradėjo statyti dar Lietuvos kariai, bet 1940 m. darbus baigė jau sovietinė okupacinė valdžia, ir tų pačių metų pabaigoje jame jau bazavosi rusų eskadrilė. 1944 m. čia buvo dislokuotas ir 2 mėn. kovų veiksmus vykdė naikintuvų pulkas

„Normadija-Nemunas“. Frontui traukiantis į vakarus, pulkas persikėlė į naują aerodromą prie Antanavos.

Istorinius įvykius paprastai lydi meilės nuotyčiai. Taip pat ir „Normadija-Nemunas“ istoriją. Pasakojama, kad alytiškis P. Šimanskas prancūzams lakūnams patarnavo kaip siuvėjas, ir kai lakūnai turėjo persikraustyti į Antanavą, lakūnas Roger Sauvage mielai jį parskraidindavo į namus Alytuje, nes norėdavo dar ir dar kartą susitikti su mylimąja lietuvaitė Apolonija. Karas yra karas. Naujos karinės užduotys pulką tolino nuo Lietuvos... Ir tik daug metų po karo praejus Roger Sauvage sužinojo, kad jam Alytuje gimė dukra. Ji ir dabar ten tebegyvena.

Pagerbdami pulką „Normadija-Nemunas“ Alytų prancūzai lakūnai lankė dar sovietiniais metais. Aviaci-

Eskadrilės „Normadija-Nemunas“ pilotas Gael Taburet.

jos šventė buvo surengta ir 2004 m., minint pulko „Normadija-Nemunas“ 60-metį. Šventės metu buvo atidengta medinė stela lakūno Roger Sauvage atminimui. Stelos autorius – lakūno anūkas Erikas Motiejuitis. 2014 m. viena iš Alytaus gatvių buvo pavadinta Normandijos-Nemuno vardu, o Prancūzijos mieste Velizy-Villacoublay 2017 m. gatvė pavadinta Aleje Alytus. Lentelėje prie gatvės rašoma: „Alytus – Lietuvos miestas, Velizy-Villacoublay draugas“.

Sovietmečiu Alytaus aerodromas buvo civilinis. Šiuo metu jis priklauso Alytaus aeroklubui. Prie įvažiavimo į Alytaus aerodromo teritoriją stovi paminklinis akmuo, skirtas legendinės prancūzų eskadrilės „Normadija-Nemunas“ atminimui su įrašu lietuvių ir prancūzų kalbomis.

Parengta pagal įvairius šaltinius

Vilniaus meras mezga ryšius Čikagoje

Atkelta iš 1 psl.

R. Šimašiaus komandiruotės metu suplanuota nemažai susitikimų su JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) atstovais, kai kuriomis čia veikiančiomis mūsų tautiečių organizacijomis. Atėinantį savaitgalį Vilniaus miesto meras susitiks su JAV LB atstovais Marquette Parke ir Lemonte. R. Šimašius savo viešnagės metu jau apsilankė bendrovėse „Accenture“, „1871“ ir „DevBridge Group“. Vilniaus meras Čikagos verslininkus supažindina su

miesto pasiekimais biotechnologijų, IT, finansinių technologijų ir lazerių srityse, pristato galimybes investuoti Lietuvos sostinėje.

Vilnius garsėja kaip startuolių centras ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Šiaurės Europoje. Susitikime su Čikagos jaunųjų profesionalų klubo LCCC, R. Šimašius pristatė galimybes persikelti ir dirbti vienoje greičiausiai augančių ir inovatyviausių sostinių Europoje.

LR generalinio konsulato Čikagoje inf.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

**Published on Tuesday, Thursday
and Saturday**
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**
[Kanadą] – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[Kanadą] – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)
[Lietuvą] – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „*Draugo*“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Oficialu:
patvirtinti galutiniai
rinkimų rezultatai

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) patvirtino 2019 m. gegužės 26 d. vykusių Prezidento rinkimų pakartotinio balsavimo galutinius rezultatus. Jie rodo, kad ekonomistas Gitanas Nausėda antrajame rinkimų ture gavo beveik dukart daugiau balsų nei Seimo narė Ingrida Šimonytė. Oficialiais duomenimis, nepriklausomas kandidatas G. Nausėda gegužės 26 dieną surinko 65,68 proc. balsų. Už jį balsavo 881 tūkst. 496 Lietuvos piliečiai. Konservatorių iškelta I. Šimonytė antrajame ture sulaukė 33,04 proc. rinkėjų paramos. Jai savo balsą atidavė 443 tūkst. 394 piliečiai.

Užsienyje pakartotiniuose rinkimuose rinkimuose dalyvavo 44 142 rinkėjai (70,03 proc.). Čia už G. Nausėdą balsavo 19 582 (44,74 proc.) piliečiai, už I. Šimonytę – 24 188 (55,26 proc.). Ambasadoje Washingtone balsavp 723 iš 1 115 registruotų rinkėjų, LR generaliniame konsulate Čikagoje – 2 519 (iš 4 716), LR generaliniame konsulate New Yorke – 1 228 (iš 1765), LR generaliniame konsulate Los Angeles – 751 (iš 999).

Šiuos rezultatus vienbalsiai patvirtino 13 VRK narių. G. Nausėdai Respublikos Prezidento pažymėjimas Seime bus įteiktas birželio 7 dieną. Rinkimų antrajame ture dalyvavo 53,88 proc. rinkėjų – tai mažiau nei pirmajame ture gegužės 12-ąją, bet daugiau nei 2014-ųjų metų antrajame ture. G. Nausėda prezidento pareigas pradės eiti po inauguracijos liepos 12 dieną.

Vienuolika EP mandatų – septyniems sąrašams

VRK taip pat patvirtino, kad vienuolika Europos Parlamento (EP) mandatų pasidalijo septynios politinės jėgos. Tris atstovus EP turės Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, po du – Lietuvos socialdemokratų partija ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga. Po vieną mandatą gavo Darbo partija, Liberalų sąjūdis, Aušros Maldeikienės suburtas komitetas bei Valdemaro Tomaševskio blokas. Konservatoriams atstovaus politikos senbuviai parlamentarai Andrius Kubilius ir Rasa Juknevičienė bei Vasario 16-osios akto atradimu išgarsėjęs mokslininkas Liudas Mažylis. Lietuvos socialdemokratų partijos atstovais bus ilgametė europarlamentarė Vilija Blinkavičiūtė ir Seimo narys, buvęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Valdantieji „valstiečiai“ į EP deleguoja Bronį Ropę ir Stasį Jakeliūną. Pastarajam vietą užleido buvęs krepšininkas Šarūnas Marčiulionis, atsisakęs savo mandato. Buvęs NBA žaidėjas VRK sakė, kad nedirbti EP nusprendė supratęs, kad jame nepavyks įsteigti jaunimo ir sporto komiteto, taip pat dėl sveikatos priežasčių. EP toliau dirbs „darbiečių“ vadovas Viktoras Uspaskichas ir liberalas Petras Auštrevičius. Europarlamentarais taip pat patvirtinti A. Maldeikienė ir V. Tomaševskis. Pirmasis EP posėdis įvyks liepos 2 dieną. Rinkėjų aktyvumas EP rinkimuose buvo mažesnis nei balsavime dėl naujojo šalies prezidento – beveik 10 tūkst. atėjusių rinkėjų atsisakė imti EP biuletenį, dar daugiau kaip 5 procentai sugadino biuletenius.

VRK inf.

Naujas prezidentas ir kultūra: ko tikimasi?

Kol išrinktasis prezidentas Gitanas Nausėda formuoja patarėjų komandą, kultūros pasaulio žmonės teigia, kad naujam prezidentui būtina nepamiršti ir kultūros politikos. Esą nuo šalies vadovo taip pat priklausys, kaip Lietuva bus pristatoma pasaulyje ir kultūra bus svarbus politikos svertas.

Apie naujai išrinktų politikų ateities sprendimus įprasta spręsti, įvertinus, kas rinkimų naktį kartu laukia rezultatų, dalyvauja rinkimų kampanijoje, tačiau sunkiausiai nuspėjama, turbūt, kultūros politika.

Išrinktasis prezidentas G. Nausėda kultūros pasaulyje pažįstamas kaip istorinių lituanistinių knygų kolekcininkas. Pasak vertintojų, per daugiau nei du dešimtmečius kaupiama kolekcija gali varžytis ir su svarbiausių šalies archyvų fondais. Joje – seniausi leidiniai apie Lietuvą, lituanistiką visomis kalbomis. Retų egzempliorių esą G. Nausėda ieško viso pasaulio aukcionuose, rūpinasi įgytų knygų restauravimu, leidžia faksimilinius leidinius, kad knygų turinys būtų pasiekiamas mokslininkams.

„Žmogus, kuris yra bibliofilas, kuris kolekcionuoja knygas, jis turi turėti labai platų kultūrinį, istorinį akiratį. Knygų kolekcionavimas yra ne visai tas pats kaip meno kūrinių kolekcionavimas, kur nemažą rolę vaidina ir estetiškas pasigėrėjimas, noras papuošti namus, o senomis knygomis tu

Gitanas Nausėda

namų labai neišpuoši. Tai iš tiesų turi būti labai gilus ir nuoširdus interesas tuo objektu, kuriuo tu domiesi”, – pasakojo Vilniaus aukciono vadovė dr. Simona Skaisgirytė-Makselienė.

„Aš manau, kad tai yra geriausia, ką kultūrininkai gali gauti, nes žmogus, kuris myli knygas, kuris skaito knygas, kuris tai daro profesionaliai, tai daro labai kryptingai, tai jis tikrai bus ir yra, neabejoju, labai jautrus ir visom bendrakultūrinėm Lietuvos problemom. Nes knygos tą ir atspindi, jos yra apie visa tai. Tai rodo, kad jis nedeklaratyviai, nefanfariškai, ne-propagandiskai skelbia meilę kultūrai, o tiesiog ja domisi asmeniškai, ir tai yra rimta paraiška ir labai geras ženklas kultūrininkams”, – apie G. Nausė-

dą kalbėjo Lietuvos dailės muziejaus vadovas dr. Arūnas Gelūnas.

Pasak kultūros įstaigų vadovų, prezidentas tiesioginės įtakos kultūros politikos formavimui neturi, tačiau valstybėje daug lemia jo formuojama nuomonė.

„Prezidentas turėtų geraja prasme naudotis kultūra, kultūros įvaizdžiu, kultūros pasiekimais, mūsų žymiausiais kūrėjais, žymiausiaisia scenos menų atlikėjais, kadangi daugelis šių reiškinių skamba labai plačiai ir būtent tai užsienio politikoje eina priešaky. Iš esmės, net Jungtinių Tautų tyrime prieš 2 metus buvo įvardyta, kad kultūra yra ta minkštoji galia, kuri labai takiai ir lanksčiai pavirsta kietąja galia”, – komentavo Nacionalinės filharmonijos vadovė Rūta Prusevičienė.

„Bet aš manau, kad pagrindinė problema yra tai, kad vis tiek daugiausia institucijos turi pinigų darbuotojams ir pastatams, jos labai mažai turi pinigų savo veiklai, turi visą laiką konkursiniu būdu juos gauti, kas jeigu jau esi nacionalinė institucija šiek tiek keistoka, taip nėra Vakaruose daugeliu atvejų. Jeigu prezidentas galėtų tapti lyderiu šioje srityje, ir inicijuoti šiuos procesus, man atrodo labai išeitų mūsų kultūrai į sveikatą”, – pridėjo A. Gelūnas.

LRT.lt

Moksleivių balsas: prezidente norėjo matyti Ingridą Šimonytę

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengtos edukacinės programos „Mano klasė renka Lietuvos prezidentą“ duomenys rodo, kad tarp moksleivių populiariausia kandidatė į prezidentus buvo Ingrida Šimonytė, surinkusi 38 proc. balsų, išrinktasis Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda liko antras – 21,5 proc. balsų.

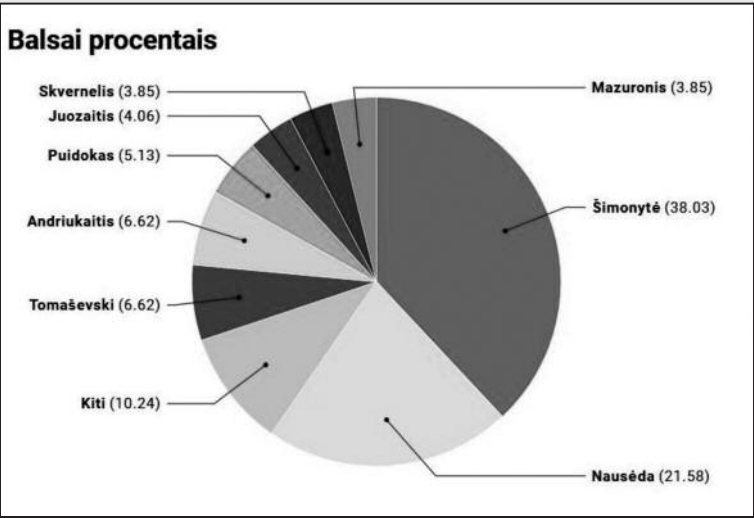
Edukacinės programos autorius politologas, Nacionalinės bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento Lituanistikos skyriaus vyriausiasis metodininkas-tyrėjas Matas Baltrukevičius pasakojo, kad programos idėja kilo apsilankius Vilniaus Sofijos Kovalevskajos gimnazijoje: „Mokykloje dėstomoji kalba yra rusų. Nors ir gausu visokių stereotipų apie tautinių mažumų mokyklas, mokytojai labai myli Lietuvą ir stengiasi tai perteikti savo mokiniams. Kilo mintis, kad reikėtų mokinius supažindinti su prezidento rinkimais, – šiemet itin didelis skaičius žmonių pirmą kartą galėjo pasinaudoti savo balso teise.”

Kad programa būtų vykdoma etišškai, rengėjai konsultavosi su Lietuvos Respublikos vyriausiąja rinkimų komisija. Programos medžiagoje moksleiviai galėjo rasti daug naudingos informacijos: kas gali pretenduoti tapti šalies vadovu, kokius prezidento įgaliojimus numato Lietuvos Respublikos Konstitucija, kaip vyksta rinkimų procesas, kur galima rasti daugiau informacijos apie rinkimus. Į visus šiuos klausimus buvo atsakyta.

Bene atsakingiausia programos dalis – kandidatų pristatymas. Mokiniai galėjo susipažinti su kandidatų išsilavinimu, pagrindiniais karjeros pasiekimais ir siūlomomis idėjomis. Visi kandidatai buvo informuoti apie programos vykdymą ir patys galėjo atsiųsti savo pristatymus. Tie, kurie to nepadarė, buvo pristatyti pagal specialiai šiam tikslui surinktą medžiagą, kuri atrinkta pagal kandidatų programas ir viešus pasisakymus, atsižvelgiant ir į prezidento įgaliojimus.

Pristatymą užbaigdavo rinkimų simuliacija – mokiniai galėdavo atiduoti balsą už didžiausią išpūdį jiems palikusį kandidatą. Programa pradėta vykdyti dar iki parąšų rinkimo pabaigos, tad bent kurį laiką biuleteniuo-

se pabuvo 15 kandidatų pavardės. Edukacinėje programoje dalyvavo 468 moksleiviai,

įvyko 21 pamoka Nacionalinėje moksleivių akademijoje, Vilniaus Užupio, Sofijos Kovalevskajos, Salomėjos Nėries, Fabijoniškių gimnazijose, Vilniaus automechanikos ir verslo mokykloje, Alytaus šv. Benedikto ir Putinų gimnazijose, Paberžės „Verdenės“ gimnazijoje ir Elektrėnų profesinio mokymo centre. Paskutinė edukacinė programa vyko itin išskirtinėmis sąlygomis – skautų „Skaisčio renesanso“ stovykloje po atviru dangumi, viduryje miško.

Bent vienoje grupėje populiariausi buvo penki kandidatai: I. Šimonytė, G. Nausėda, Saulius Skvernelis, Valentinas Mazuronis ir Valdemaras Tomaševskis.

Daugiausia balsų surinko I. Šimonytė – 178 (38 proc.), antras liko Gitanas Nausėda – 101 balsas (21,5 proc.). Daugiau negu 5 proc. balsų gavo trys kandidatai: V. Tomaševskis, Vytenis Andriukaitis (abu po 31 balsą, arba 6,6 proc.) ir Mindaugas Puidokas (24 balsai, 5,1 proc.). Premjeras S. Skvernelis liko septintas – 18 balsų (3,9 proc.).

Kaip ir tikruose rinkimuose, dalis balsų buvo pripažinti negaliojančiais – 9 kartus balsadėžėse rasta tuščių arba sugadintų biuletenių.

LNB inf.

TELKINIAI

WASHINGTON, DC

Ambasadoje Washingtone – švietimo konferencija

Konferencijos dalyvius pasveikino ambasadoriaus pavaduotoja Lyra Puišytė-Bostroem.

Gegužės 31 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone vyko konferencija „Lituanistinis švietimas JAV ir studijų galimybės Lietuvoje“, kurioje dalyvavo JAV lituanistinių mokyklų pedagogai ir Lietuvių Bendruomenės nariai, besidomintys studijų galimybėmis Lietuvos universitetuose.

Konferencijos dalyvius pasveikino ambasadoriaus pavaduotoja Lyra Puišytė-Bostroem ir padėjo lituanistinių mokyklų mokytojams, kurie nenuilstamai skleidžia lietuvišką kultūrą ir ugdo jaunąją Amerikos lietuvių kartą.

Lituanistinių mokyklų pedagogai iš Bostono, Colorado, Connecticuto,

Švietimo srityje dirbantys specialistai dalijosi gerąja patirtimi ir sėkmės istorijomis. LR ambasados Washingtone nuotraukos

Marylando, New Jersy, New Yorko, Pensylvanijos ir Virginia valstijų klausė paskaitų apie sėkmingą ir įdomų lietuvių kalbos mokymą užsienio lietuvių mokyklose, naujausius mokymo metodus, dalijosi gerąja patirtimi ir sėkmės istorijomis.

Konferencijoje dalyvavo gausi aukštojo mokslo srityje dirbančių ekspertų delegacija iš Lietuvos: Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Švietimo mainų paramos fondo, Vil-

niaus, Kauno technologijos, Vilniaus Gedimino technikos, Vytauto Didžiojo, Lietuvos sveikatos mokslų universitetų atstovai pristatė esamas valstybines stipendijas, studijų programas užsienio lietuviams, sporto rėmimo programą ir paragino JAV lietuvius kuo aktyviau naudotis esamomis galimybėmis.

Renginio metu koncertavo K. Donelaičio lituanistinės mokyklos ir Lietuvių mokyklos Vašingtone mokiniai. LR ambasados inf.

D. Rapšys dėkojo JAV lietuviams

D. Rapšio sirgaliai Indianapolio baseine.

FB nuotr.

„Kosmosas. Aš ne apie plaukimą, o apie lietuvių palaikymą Indianapolyje. Jie buvo garsiausi baseine, jaučiausi tarsi namie. Didžiulis DĖKUI tautiečiams, kai kurie jų važiuo net 6 valandas į varžybas. Nerealu. O dėl plaukimo, tai viskas normaliai – kiek sunku buvo 400 m l/s plaukti po nugaros. Tačiau didžiausias įspūdis – palaikymas. Daugiau nė vienas plaukikas tokio neturėjo, net amerikiečiai. Labai smagu buvo dalyvauti naujo formato varžybose. Dabar laukia dar šiek tiek „senoviško“, tokio kaip pasaulio čempionatas“, – po pasirodymo Indianapolyje už palaikymą lietuviams socialiniame tinkle dėkojo Danas Rapšys.

Jau grįžęs į Lietuvą korespondentams plaukikas pasakojo, kad pirmą kartą išėjęs į baseiną, vos neapkurto – taip garsiai šaukė „Dainai!“. Antrą dieną dar daugiau lietuvių atvažiavo iš skirtingų miestų. „Super, – džiaugėsi sportininkas, – kad lietuviai tokie vieningi. Susitikau su jais, pabendrau. Turėjau savo kepurėlių, išdalinu jas visas. Bet vienai šeimai nebeužteko. Pagalvojau, negi paliksi juos tuščiomis, ir padovanojau medalį. Buvo labai patenkinti“.

Pasirodymą inauguracinėse Tarp-tautinės plaukimo federacijos (FINA) Čempionų lygos varžybose Lietuvos plaukikas baigė su antrąja vieta 400

metrų laisvuojų stiliumi nuotolyje. Jis atplaukė per 3:46,23 min ir atsiliko tik nuo italo Gabriele Detti (3:46.13). Šį sezoną pasiektas D. Rapšio asmeninis rekordas yra 3:43,36 min. Plaukdamas 200 metrų nugara D. Rapšys, deja, liko paskutinis – ketvirtas (2:14.02). Lietuvis dėl šio rezultato sulaukė nemažai skeptiškų pastabų – esą specialiai taupė jėgas paskutiniam plaukimui. D. Rapšio rekordas šioje rungtyje yra 1:56,11 min.

Paskutinės dienos sidabras buvo jau penktasis D. Rapšio medalis, iškovotas Čempionų lygos varžybose. Ankstesniuose etapuose plaukikas iškovojo du aukso ir vieną sidabro medalį. Pirmąją varžybų dieną Indianapolyje D. Rapšys 200 metrų laisvuojų stiliumi distanciją įveikė per 1:45,56 min ir pa-

Danas Rapšys.

„Scanpix“ nuotr.

sidabino aukso medaliu. Tai buvo geriausias D. Rapšio sezono rezultatas.

D. Rapšys užbaigė pasirodymą Čempionų lygos sezono, iš viso susižerdamas 61 tūkst. JAV dolerių premijų. Jis buvo vienintelis naujose varžybose dalyvavęs lietuvis.

FINA plaukimo Čempionų serijoje varžosi tik vardinius kvietimus gavę pasaulio ir olimpiniai čempionai bei prizinininkai, pasaulio rekordininkai ir kiti geriausi FINA pasaulinio reitingo plaukikai. Čia dalyvaujantys sportininkai ne tik pasitiktina jėgas su stip-

riausiais pasaulio plaukikais, bet ir gauna gerą progą užsidirbti. Kiekvienam nuotolyje pirmąją vietą užėmusiam plaukikui atitenka 10 tūkst. dolerių, antrąją – 8 tūkst. dolerių, trečiąją – 6 tūkst. dolerių, o ketvirtąją – 5 tūkst. dolerių piniginiai prizai. Estafečių komandoms skiriama 16 tūkst. dolerių už pirmą, 12 tūkst. dolerių už antrą ir 8 tūkst. dolerių už iškovotą trečią vietą. Už pasaulio rekordo pagerinimą numatyta papildoma 20 tūkst. dolerių premija.

Parengta pagal 15min.

CHICAGO, IL

Minėjimo iškilmės Lietuvių tautinėse kapinėse.

E. Lukoševičiaus nuotr.

Pagerbti už JAV žuvę lietuvių kariai

Gegužės 26 d. Čikagoje Lietuvių tautinių kapinių valdyba, kaip ir kasmet, surengė žuvusiųjų lietuvių karių, tarnavusių JAV kariuomenėje, paminėjimą. Minėjime dalyvavo Čikagos šauliai, skautai, Dariaus ir Girėno veteranų posto #271 nariai, Lietuvių tautinių kapinių taryba ir kitos organizacijos.

JAV jūrų pėstininkų korpuso veteranas Peter Karlovics šventinėje kalboje priminė JAV prezidento John Fitzgerald Kennedy žodžius: *Neklausk, ką tavo tėvynė gali duoti tau, paklausk, ką tu gali duoti savo tėvynei*. Per Antrąją pasaulinę karą jis panaudojo savo tėvo ryšius, kad patektų į Amerikos karinį laivyną.

Už narsumą buvo apdovanotas aukščiausiu apdovanojimu. Šventėje taip pat buvo pabrėžta, kad 2019 metai Lietuvos Respublikos Seimo sprendimu buvo paskelbti Lietuvos šaulių sąjungos 100-mečio ir Pasaulio lietuvių metais. Po to šventės dalyviai aplankė artimųjų kapus, juos puošė gėlėmis ir lietuviškomis trispalvėmis.

Kapų puošimo diena (Memorial Day) Amerikoje yra švenčiama nuo Amerikos pilietinio karo laikų ir yra įteisinta kaip federalinė šventė nuo 1971 metų. Gegužės 27 d. amerikiečiai aplanko kapus ir memorialus, dalyvauja paraduose, pagerbdami vyrus ir moteris, kurie tarnavo JAV karinėse pajėgose.

Alkas.lt

Mokinukus ir visus susirinkusiuosius pasveikina mokyklos direktorė Edita Buzėnienė, mokytojos Ieva Burnham, Dalia Lankelienė ir Ieva Rumšienė.

Agotą Rumšaitę ir Jurgį Rumšą į šventę atlydėjo mažasis broliukas Antanas kartu su tėveliais Henriku ir Ieva, kurie labai aktyviai dalyvauja mokyklos gyvenime.

Mokslo metų pabaiga Kolorado lituanistinėje mokykloje

Išaušo gražus, tačiau kiek šaltokas gegužės 18 d. rytas. Dar niekada mokykloje nebuvo taip tylu kaip šį rytą – nesigirdi vaikų klegesio, mokytojos neveda pamokų. Tačiau nuotaika pakili, patalpos šventiškai papuoštos ir mokykla laukia savo mokinių, kurie netrukus turi pasirodyti. Dar kelios minutės, ir pradeda rinktis vaikai, šiandien vedini savo mažesniais broliukais ir sesutėmis, lydimi tėvelių ir mamų. Visi pasipuošę, su nekantrumu laukia šventės pradžios.

Iškilmingas mokslo metų uždarymas prasideda Tautiškos giesmės giedojimu. Tada mokinukus ir visus susirinkusiuosius pasveikina mokyklos direktorė Edita Buzėnienė, mokytojos Ieva Burnham, Dalia Lankelienė ir Ieva Rumšienė.

O vaikai jau nerimauja – kada gi pagaliau jie gaus pažymėjimus, kad sėkmingai baigė šiuos mokslo metus. Ir štai, pagaliau, ta ilgai laukta minutė atėjo. Mokyklos direktorė kviečia vaikus po vieną ir įteikia dar spaus-tuvės dažais kvepiančius pažymėjimus. Stipriai paspaudžiama maža rankytė, įteikiama nedidelė dovanėlė ir iš-tariamas didelis „dėkui“, kad mokėsi, stengėsi ir yra laukiamas sugrįžtant kitais metais. Nedrąsus lietuviškas „ačiū“ atskrenda tyru vaikišku balsu iš kiekvienos mažos širdelės, o pasi-žiūrėjus į mokinių akis, matyti ir džiaugsmas, ir pasididžiavimas. Tai jums ačiū, vaikai, kad jūs mokėtės kiekvieną šeštadienį, dėliojote lietuviškų žodžių skiemenis, skaitėte, mokėtės šokti tautinius šokius, piešėte ir kūrėte tautodailės pamokose, akty-

viai dalyvavote lietuviškose šventėse, o mes, mokytojos, džiaugėmės kiekvienu jūsų naujai išmoktu lietuvišku žodžiu ir visada laukėme jūsų ateinant į pamokas.

Norime pasidžiaugti, kad net du labai gerai ir gerai besimokantys mokinukai šiais mokslo metais gavo vardines mokslo stipendijas mokytis Kolorado lituanistinėje mokykloje kitais, 2019–2020 mokslo metais. Pirmoji vardinė Kolorado lituanistinės mokyklos direktorės Editos Buzėnienės 480 dol. mokslo stipendija skirta 2 klasės mokiniai Mildai Kučiauskas už labai gerą mokymąsi. Antroji vardinė Kolorado Lietuvių Bendruomenės 200 dol. mokslo stipendija skirta 1 klasės mokiniai Greta Stonkutei už gerą mokymąsi. Sveikiname dar kartą abi mergaites.

Šventės metu pasidžiaugėme ir pasveikinome savo mokyklos penktokę Saulę Lankelytę, kurios piešinys užėmė trečią vietą JAV LB Švietimo tarybos organizuotame piešinių konkurse pagal Juozo Tumo-Vaižganto kūrybą „Mikutis gamtininkas“. Saulei buvo įteiktas padėkos raštas ir 25 dol. piniginių premija, kurią skyrė JAV LB Švietimo taryba.

Dar mokslo metų pradžioje vaikams, kurie visada laiku atliks namų darbus, buvo pažadėta išvyka į filmą kino teatre kartu su mokyklos direktore, tad labai smagu buvo įteikti šį paskatinimo prizą kiekvienam, kuris per mokslo metus darė namų darbus.

Dėkojame visoms mokytojoms, kurios kiekvieną šeštadienį mokė vaikus to, kas be galo svarbu kiekvienam lietuviui – gimtosios kalbos, istorijos, dainų ir šokių, lietuviško meno: Daliai

Po oficialios dalies vaikai žaidė parko pievelėje – šokinėjo su maišais. Nuotraukoje iš dešinės į kairę: Sofia Burnham, Saulė Lankelytė, Austėja Buzėnaitė, Greta Stonkutė, Milda Kučiauskas, Lukas Burnham.

Lankelienei, Astai Liepas, Ievai Burnham, Laimai Jarašius, Ievai Rumšienei, Vilmai Balnytei, Dianai Reznik, Jurgitai Demenei, Astai Matuska, Editai Buzėnienėi.

Kai visos sveikinimo kalbos jau buvo išsakytos ir visi prizai, premijos, padėkos raštai išdalinti, vaikai pasveikino savo mamas Motinos dienos proga ir tėčius artėjančios Tėvo dienos proga bei įteikė jiems savo pagamintas dovanėles. Vėliau visa graži Kolorado lituanistinės mokyklos šeima išvyko į parką, kur valgė picą ir tėvelių atneštus užkandžius. Vaikai žaidė pievelėje, leido aitvarą, šokinėjo su maišais, o tėveliai tuo metu turėjo puikios progos

pasikalbėti su mokytojomis bei tarpusavyje.

Jei Jūs gyvenate Colorado valstijoje ir norite, kad Jūsų vaikai kalbėtų gimtąją lietuvių kalbą, ateikite pas mus mokytis kitais mokslo metais. Daugiau informacijos, mokymosi sutartį ir registracijos dokumentus rasite čia: <https://www.koloradoltmokykla.com/priemimas/>. Mes Jūsų laukiame!

Daugiau informacijos: www.koloradoltmokykla.com ir www.facebook.com/KoloradoLituanistineMokykla/

Kolorado lituanistinės mokyklos inf.

Darželinukės Emily Miranda plati šypsena gavus mokyklos baigimo diplomą. Kolorado lituanistinės mokyklos ir nuotraukos

Vaikai jau nerimauja – kada gi pagaliau jie gaus pažymėjimus, kad sėkmingai baigė šiuos mokslo metus.

Parodoje – G. Karoso įmonėje sukurti eksponatai.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

JAV sukurti Vyčiai keliauja po Lietuvą

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Per Lietuvos muziejus ir parodų sales keliauja ypatinga paroda „Vytis – Lietuvos ir lietuvių“, kurią parengė Amerikos išeivijos simbolių kūrėjas, dalį savo gyvenimo atidavęs šių Lietuvą garsinusių ženklų gaminiui ir platinimui, Bostono įmonės „Baltic Associates“ vadovas Gintaras Karosas.

Visą gegužę ši paroda veiks Kauno pilies muziejuje, prieš tai su ja buvo galima susipažinti Lietuvos Respublikos Seimo rūmų Vitražo galerijoje, parodą jau pamatė ir kai kurių kitų miestų gyventojai bei svečiai.

Amerikos lietuvis Gintaras Karosas iš Bostono 2018 metų vasarą Lietuvoje tapo tikru atradimu heraldikos specialistams. Tada jis pareiškė, kad Lietuvoje parduodamos patriotinės atributikos ir net „Lietuvos geležinkelio“ naudojamas stilizuotas Vytis yra jo anksčiau turėtos įmonės „Baltic Associates“ autorinis darbas. Apie tai pokalbis su G. Karosu buvo spausdintas ir „Drauge“ (Virginija Petrauskienė, „Lietuva turi sužinoti tiesą“, 2018 m. rugpjūčio 5 d.). Tame interviu pašnekovas užsiminė, kad rengia parodą, kurią ketina pristatyti Lietuvoje.

Iki šiol šio raitelio autorystė Lietuvoje nebuvo žinoma, bet G. Karosas ne tik pareiškė, bet ir neginčijamais dokumentais įrodė – plačiai Lietuvoje paplitusi Vyčio versija dar prieš Atgimi-

Parodoje – plati tautinių simbolių skalė

Parodoje, kuri veikė Kauno pilies viršutiniame aukšte, buvo galima susipažinti su Lietuvių visuomenės Amerikoje pasipriešinimo Sovietinei Lietuvos okupacijai ženklais, išeivijoje gimusiais vyčiais, geležiniais vilkais, Amerikos lietuvių bendruomenėje platiniais plakatais, patriotinių organizacijų simbolika. Lietuvoje gerai atpažįstama ir šalies valstybingumą menanti simbolika jau 1988 metais pasiekė iš okupacinio režimo besivaduojantį kraštą, ji buvo naudojama daugiatūkstantiniuose mitinguose.

Tarp kitų parodos eksponatų yra ir simbolių, kurie seniai prigiję šiandieninėje Lietuvoje ir yra naudojami „Lietuvos geležinkelių“, milijoniniu tiražu platinami Lietuvos pašto ženkluose, dažnai naudojami ir garsių lenktynininkų, ir eilinių vairuotojų.

G. Karosas ir jo bendraminčiai dar prieš 40 metų Amerikos lietuvių jaunimo sąjungos informaciniame biure, vėliau – per bendrovių „Baltic Enterprises“ ir „Baltic Associates“ informaciją, leidinius, vaizdinę produkciją bandė pasiekti jau nutautėjusius išeivius, grąžinti jiems lietuvišką dvasią ir kartu papasakoti apie Lietuvą, jos vargus okupacijoje.

Daug simbolikos ir literatūros anglų kalba buvo skirta Amerikos politikams. Specialiai šiai parodai nuotraukas atsiuntė prezidentų Ronald Reagan ir George Bush bibliotekos-

tijos kraštų likimu ėmė intensyviai domėtis ir didžioji Vakarų spauda.

Ypač gerai žinoma ir labai paplitusi bei dažnose parodose naudojama nuotrauka, kurioje prezidentas R. Reagan laiko rankose užrašą „I love Lithuanians“. Šį užrašą taip pat pagaminė G. Karoso žmona. Ši nuotrauka pirmą kartą pasirodė 1980 metais. 1988 m. liepos mėnesį Prezidentas George Bush lietuvių šventėje Kennebunkporto mieste Maine valstijoje iškėlė tą patį šūkį.

Paroda „Vytis – Lietuvos ir lietuvių“ daugeliui yra tikrai įdomi tuo, kad Lietuvos žmonės gali sužinoti, kas iš tikrųjų kūrė tokį populiarų krašte modernų „Vyti“, ant marškinėlių, suvenyrų spausdinamą Geležinį vilką, iš kur atkeliavo lipdukai „Žalgiris“ ar Persitvarkymo Sąjūdį remiantys plakatai.

Tęsama kelią po įvairius šalies muziejus, paroda „Vytis – Lietuvos ir lietuvių“ vėliau pasieks ir savivaldybių bibliotekas, kultūros centrus. Ji bus parodyta ir išeivijos centruose, dar kartą primenant tą didelę dvasinę paramą, kurią Vakaruose gyvenantys lietuviai teikė kraštui sovietų okupacijos metais, taip pat Sąjūdžio tautos budinimo laikotarpiu.

Parodą surengti Vyčio pastūmėjo ...pyktis

Parodą padėjo rengti Vyčio paramos fondas, kurio rūpesčiu Kaune, visai šalia Pilies pernai buvo atidengtas „Laisvės kario“ paminklas. Šis fondas neseniai kartu su G. Karosu Floridoje pristatė parodą apie Jungtinės Amerikos Valstijose gyvenusius 130 Vyties Kryžiaus kavalierių.

Prieš parodą žurnalistų klausimas, kodėl ją parengė ir pristato tik dabar, nors jo prieš 40 metų Bostone įkurtos įmonės gaminama tautinė simbolika nuolat keliavo ir į sovietinę Lietuvą, kai Vytis buvo draudžiamas, kai Atgimimo pradžioje Sąjūdžio mitingai išsiskyrė iki tol drausta simbolika (Vyčiais, Gedimino stulpais, trispalvėmis), kurios, akivaizdu, jokios įmonės Lietuvoje dar negalėjo tiražuoti, G. Karosas atsakė, jog didžiausias impulsas buvo pyktis.

„Kartą norėjau sūnui parvežti keltą marškinėlių su Vyčio simbolika,

bet kai išgirdau vienoje Lietuvos parduotuvėlėje kainą (38 eurai), pasakiau pardavėjui: ‘Juokauji, čia yra mano darbas – mano firmoje pieštas stilizuotas Vytis’. Labai supykęs buvau. Bet supratau, kad vien žodžiais, jog sukūrei šį piešinį, nieko neįrodysi – tiesiog išjuoks ir išvadins melagiu. Reikia rasti originalą”, – pasakojo dažnai į Lietuvą atvažiuojantis tautietis.

Surinkti savo įkurtos, bet jau seniai neveikiančios kompanijos darbų ori-

G. Karosas jaunystėje. „Draugo“ archyvo nuotr.

ginalus, pasak G. Karoso, paskatino ir Lietuvos žiniasklaidoje pasirodžiusios ne detektyvu tapusi istorija, kai net keletas žmonių pasiskelbė esą populiariojo Vyčio, kuriuo puoštas lenktynininko Benedikto Vanago automobilis, „Lietuvos geležinkelio“ traukiniai ir daugybė suvenyrų, kūrėjai.

„Tai buvo dar vienas stimulus viską surasti. Buvau pamiršęs datas, kada ir kiek sukūrėme Vyčių, kitų simbolių. Atradęs pats nustebau, kiek visko buvome prikūrę, pavyzdžiui, apie 38 Vyčio versijas, kurias naudojome, o kiek iš viso sukurta, net nežinau, taip pat apie 18 Geležinių vilkų sukūrėme. Pavyzdžiui, Geležinis vilkas ant marškinėlių, kuriuos dabar Lietuvoje parduvinėja, Bostone veikusioje mūsų įmonėje nupieštas 1982 metais”, – pasakojo žurnalistams G. Karosas.

Pasak G. Karoso, kitas šios parodos tikslas – parodyti svarbų išeivijos vaidmenį kuriant patriotinius simbolius, saugant tautos istorinę atmintį ir padedant Lietuvai išsilaivinti iš sovietų okupacijos.

Jo namo pusrūsyje Bostone veikė Amerikos lietuvių jaunimo sąjungos informacinis centras, buvo atspausdinti pirmieji „Lietuvių jaunimo“ numeriai, kurio redaktorius – pats G. Karosas. Čia 1976 m. buvo įkurta jo įmonė „Baltic Enterprises“, vėliau pervadinta į „Baltic Associates“.

Prezidentas G. Bush su žmona laiko lietuviams svarbų užrašą.

mą buvo sukurta jo Bostone veikusioje įmonėje. Įdomu tai, kad šį stilizuotą Vyti pagal G. Karoso pateiktus pasakojimus sukūrė škotų kilmės laisvas menininkas, hipis Dana Franzen.

muziejai Californijos ir Texas valstijose. JAV lietuvių jaunimo plakatai išgarsėjo visoje Amerikoje, kai Jungtinių Valstijų vadovai viešai demonstravo lietuviškus simbolius, po ko Bal-

Lietuvė čiuožėja JAV tapo stipriausia kūjo metike

Tolimiausias kūjo metimas Lietuvos istorijoje. Tokiu pasiekimu gali didžiuotis vos prieš pusantrų metų šį įrankį paėmusi lengvaatletė Agnė Lukoševičiūtė. Prieš dešimtmetį sukdama ratus ledo arenoje Kaune mergina neįsivaizdavo, kaip pakryps jos sportinė karjera. Talentinga Lietuvos čiuožėja Amerikoje tapo geriausia šalies kūjo metike.

Už Atlanto su mama ir broliu 20-metė A. Lukoševičiūtė persikėlė beveik prieš dešimtmetį. Sportininkės paauglystė prabėgo Illinojuje, netoli Čikagos, kur ir prasidėjo jos, kaip lengvaatletės, kelias.

„Atsikraustėme į Ameriką su mama ir broliu 2010 metais. Mama ilgai pildė žalią kortą ir pagaliau laimėjo, o seneliai čia atvyko dar anksčiau nei mes. Lietuvoje kelerius metus lankiau dailių čiuožimą. Amerikoje gal metus palankiau, bet čia juo užsiimti labai brangu. Po to išbandžiau visokius sportus ir dešimtoje klasėje draugė pasiūlė lengvąją atletiką pabandyti“, – pažintį su lengvąja atletika prisiminė A. Lukoševičiūtė.

Lietuvoje mergina buvo laikyta perspektyvia čiuožėja, dalyvaudavo įvairiose tarptautinėse varžybose, šalies čempionatuose, o treniruotėse plušdavo su dauguma dabartinių dailiojo čiuožimo lyderių, tarp kurių buvo pasaulio čempionatuose Lietuvos garbę ginantis Saulius Ambrulevičius.

„Dailių čiuožimą lankiau Kaune, pažįstu dalį rinktinės lyderių. Dalyvaudavau Lietuvos čempionatuose, važinėdavome į Estiją, Latviją. Pagrinde gyvenau ledo arenoje, ten prabėgo visa vaikystė, bet man patiko“, – pasakojo A. Lukoševičiūtė.

Tuo tarpu už Atlanto lengvąją atletiką lankyti pradėjusi lietuvė su rungties paieškomis neužtruko – tapo jėgos rungtininkės atstove. Nors iš pradžių

Agnė Lukoševičiūtė spėjo įsitikinti, kad gyvenime galima pasiekti visko, ko tik nori.

tekė tiek bėgioti, tiek šokinėti, sėkmingiausiai jai sekėsi rutulio stūmimas bei disko metimas.

„Pirmose treniruotėse naujokams liepė išbandyti viską. Pabandžiau rutulio stūmimą ir treneris galbūt pamatė potencialą bei pasakė: ‘koks tavo vardas? Ateik čia, tu būsi metikė’. Po poros mėnesių atšilo oras, tai pabandžiau ir disko metimą“, – prisiminė lengvaatletė.

Kūjo metikės karjerą sportininkė pradėjo dar vėliau, įstojusi į Grinnell College Iowa valstijoje. A. Lukoševičiūtė prisipažįsta – baigus mokyklą jai buvo minčių apskritai nebetęsti sportinės karjeros.

„Iš pradžių net nežinojau, ar dar norėsiu toliau sportuoti, bet pagalvojau, kad visai įdomu. Grinnell komanda ne per stipriausia, gal susitiksiu dar kokių draugų, o prieš pusantų metų treneris pradėjo mokyti mesiti kūjį“, – pasakojo A. Lukoševičiūtė.

Pirmaisiais metais kūjį ji numetė 45 m 62 cm, tad iki šalies rekordo jai trūko kone devynių metrų, tačiau per metus

lengvaatletė padarė milžinišką progresą: 2007 metais Vaidos Kelečiūtės pasiektą rekordą (54 m 14 cm) gegužės pradžioje A. Lukoševičiūtė viršijo 30 cm. Po kelių dienų kitose varžybose 3JAV įrankį ji numetė 55 m 20 cm bei dar labiau sutvirtino geriausios Lietuvos kūjo metikės vardą.

„Lietuvos rekordą pamačiau praėjusią vasarą. Tada buvau numetusi tik 45 metrus, bet jau ir tada labai patiko kūjis. Galvojau, 55 metrai – 10 metrų skirtumas didelis ir gal ne šiais metais, ne šį sezoną, bet iki mokslų pabaigos tikrai galiu pamušti rekordą“, – prisiminė A. Lukoševičiūtė.

Vis dėlto šalies rekordas greičiausiai įskaitytas nebus. Pagal Lietuvos lengvosios atletikos federacijos (LLAF) rekordų tvirtinimo nuostatus rekordininkams privaloma atlikti dopingo kontrolę. Merginai Grinnell apylinkėse nepavyko rasti antidopingo agentūros ir tuo pačiu išpildyti privalomos rekordo tvirtinimo sąlygos, tačiau to A. Lukoševičiūtė ne-

sureikšmina ir tikisi Lietuvos rekordą pasiekti dar šiais metais, atvykusi į šalies čempionatą Palangoje.

„Manau, kad dar kartą pasiekti rekordą Lietuvoje nebus labai sunku. Tikiuosi, pagerinsiu dar daugiau. Ką padarysi, nieko tokio, kad rekordas neįskaitytas. Vis tiek labai džiaugiuosi“, – tikino kūjo metikė.

Liepos 26–27 dienomis vyksiantis Lietuvos lengvosios atletikos čempionatas A. Lukoševičiūtei bus pirmasis karjeroje apskritai. Amerikoje gyvenanti sportininkė į gimtinę sugrįš po trejų metų pertraukos. Nors ji varžosi ir rutulio stūmime, ir disko metime, šalies čempionate ji dalyvautų tik kūjo metimo varžybose.

„Metimai man prie širdies, patinka technika, ypač kūjo. Seniau diskas labiausiai patiko, bet dabar dėl technikos įdomiau kūjo metimas. Ateinančias devynias savaites iki Lietuvos čempionato metysiu tik kūjį“, – sakė A. Lukoševičiūtė.

Jei ji taptų šalies čempione, patektų ir į rinktinę, kuri Lietuvai atstovaus rugpjūtį Norvegijoje vyksiančiame Europos komandų čempionate.

„Turiu bent dvejus metus sporto Amerikoje. Noriu kiek įmanoma aukštytyn pakelti Lietuvos rekordą. Būtų labai smagu, jei galėčiau pasivaržyti ir Europoje. Stengsiuosi ir žiūrėsime, kas bus“, – neprognozavo A. Lukoševičiūtė.

Nepaisant pusės gyvenimo, praleisto už Atlanto, lietuvė apie šios šalies pilietybę nesvarsto.

„Galvojau, kad jei Lietuvoje būtų įteisinta dviguba pilietybė, gal ir pirmčiau JAV pilietybę, nes taip būtų daug lengviau. Bet tikrai nenoriu prarasti Lietuvos pilietybės, nieko neplanuoju. Dabar tik reikia prasitęsti žalią kortą, nes beveik baigėsi galiojimas“, – sako geriausia Lietuvos kūjo metikė.

ELTA

Mirga Gražinytė-Tyla

Atkelta iš 1 psl.

M. Gražinytė-Tyla susipažino su M. Weinberg muzika per smuikininką Gidon Kremer, kamerinio ansamblio „Kremerata Baltica“ vadovą. 2014 m. ji ir G. Kremer kartu su „Kremerata Baltica“ orkestru atliko M. Weinberg pirmąją, trečiąją ir ketvirtąją kamerinės simfonijas, o 2018 m. su Birminghamo miesto simfoniniu orkestru ir „Kremerata Baltica“ atliko M. Weinberg 21-ąją („Kaddish“) simfoniją.

Tą simfoniją galima išgirsti „Deutsche Grammophon“ įrašė. Ji skirta Varšuvos geto aukoms ir kompozitoriaus M. Weinberg tėvams bei seseriai, kurie žuvo holokauste, atminti. Simfonija buvo sukurta 1991 metais. Naujame įrašė yra ir M. Weinberg antroji simfonija styginiam orkestrui, kuri buvo sukurta 1946 m. Dirigentė korespondentui R. Bratby prisipažino, kad dėl lietuviškos kilmės jai artima M. Weinberg muzika, kurioje yra slavų ir baltų tautoms charakteringo tamsumo ir beviltiškumo momentų, bet kartu ir idealistiškos, vasariškos šviesos blyksnių.

Dirigentė spinduliuoja ypatingą energiją

Straipsnio autorius pabrėžia, kad dirigentė M. Gražinytė-Tyla pirmiausia pradėjo diriguoti chorams. Jos motina yra pianistė, o tėvas – kamerinio choro „Aidija“ Vilniuje vadovas. Būdama jauna mergaitė, M. Gražinytė tame chore dainavo, kartu 1994 m. keliavo į Wales, kur choras laimėjo jaunimo

choro premiją. „Jaunystė man buvo neįsivaizduojama be dainavimo“, – prisipažįsta dirigentė. Jos pirmieji pasirodymai Austrijoje, Italijoje, Vokietijoje ir

Emocingoji M. Gražinytė-Tyla.

Benjamin Ealovega nuotr.

Šveicarijoje jau buvo kaip choro dirigentės. 2012 m. laimėjusi jaunųjų dirigentų konkursą Zalcburge M. Gražinytė-Tyla ėmėsi diriguoti operas Heidelberge, Berne ir „Salzburg Landestheater“ valstybiniame teatre.

Korespondentas R. Bratby pastebi, kad koncertuose su Birmingham miesto simfoniniu orkestru dirigentė pasižymi ypatinga energija. Į koncertus ji dažnai įneša kažką nauja, neįprasta. Pavyzdžiui, 2016

m. M. Gražinytė-Tyla su Birmingham miesto simfoniniu orkestru atliko lietuviškos kompozitorės Raminos Šerkšnytės kūrinį „Ugnys“. Tą kūrinį dirigentė žada įrašyti su lietuviais atlikėjais ir „Kremerata Baltica“ orkestru. Nenuostabu, kad lietuvių dirigentė, vadovaudama Birminghamo miesto simfoniniam orkestrui, žada tame mieste suruošti ir lietuvišką dainų šventę!

Dirigentė žada įrašyti ir anglų muzikos, tik mažiau žinomos. Pavyzdžiui, ji domisi anglų kompozitoriaus Sir Michael Tippet koncertu fortepijonui ir jo kūriniumi „A Child of our Time“ („Mūsų laikų vaikas“), kurį žada įrašyti su Birminghamo miesto simfoniniu orkestru kitą sezoną. Ją domina ir buvusios orkestro obojininkės Ruth Gibbs antroji simfonija. Dirigentė teigia, kad ji nori įrašyti tuos veikalus, kurie orkestro muzikantams ypač svarbūs ir kurie turėtų padaryti ypatingą išpūdį klausytojams. Anot jos, Birminghamo miesto simfoninis orkestras turi jaunatviškos dvasios. Gal todėl jaunatviš-

ka ir energinga dirigentė taip sėkmingai prie to orkestro pritapo.

„Deutsche Grammophon“ bendrovės išleisti kompaktiniai albumai, kuriuose įrašytos M. Weinberg 2-oji ir 21-oji simfonijos diriguojant M. Gražinytei-Tylai, jau pasirodė prekyboje (katalogo numeris 4836566). Juos galima įsigyti per „Deutsche Grammophon“ tinklalapį, „Amazon“ ir kitas internetines svetaines.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Boxer” įsigijimas sustiprins kariuomenę

Vilnius (ELTA) – Į Lietuvą atvykstant didžiojo pirkimo „Boxer” šarvuočiams, krašto apsaugos ministras Raimondas Karoblis teigia, kad tokia technika yra reikalinga Lietuvai ir tai suteikia kariuomenei modernumo.

Ministras priminė, kad liepos 9 d. vyks oficialus šių šarvuočių perdavimas Lietuvai. Tai, pasak jo, reiškia, kad per dvejus metus buvo visiškai apginkluoti du kariniai batalionai, kurie galės veikti visais pajėgumais.

Apskundė V. Titovo teismo nutartį

Klaipėda (ELTA) – Klaipėdos apygardos prokuratūros Klaipėdos apylinkės prokuratūros prokuroras Simonas Genys kreipėsi į uostamiesčio teismą su apeliaciniu skundu Klaipėdos miesto tarybos nario Viačeslavo Titovo byloje, kurioje jis buvo pripažintas kaltu dėl pasisakymų apie Lietuvos partizanų vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą ir Lietuvos partizaninį judėjimą.

Prokuroro teigimu, teismas Klaipėdos miesto tarybos nariui skyrė neteisingą bausmę ir nepagrįstai išteisino pagal Baudžiamojo kodekso 170 straipsnio 2 dalį (kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę).

Klaipėdos apygardos teismo prokuroras prašo nuteistąjį pripažinti kaltu pagal visus tris jam inkrimiu-

mas Lietuvai. Tai, pasak jo, reiškia, kad per dvejus metus buvo visiškai apginkluoti du kariniai batalionai, kurie galės veikti visais pajėgumais.

Sutartis dėl 88 šarvuočių įsigijimo buvo pasirašyta 2016 m. rugpjūtį, o jos vertė siekia 386 mln. eurų. Tai didžiausias šarvuočių technikos įsigijimas Lietuvos kariuomenės istorijoje.

nuotus Baudžiamojo kodekso straipsnius ir skirti 1 metų 8 mėnesių laisvės atėmimo bausmę, jos vykdymą atidedant 2 metams, taip pat bausmės atidėjimo laikotarpiu.

„Klaipėdos miesto tarybos narys... viešai niekino ir skatino neapykantą Lietuvos partizanams, jų rėmėjams bei viešai šturkščiai menkino SSRS įvykdytą genocidą Lietuvos Respublikos teritorijoje prieš ginkluoto pasipriešinimo dalyvius – Lietuvos partizanų”, – teigė prokuroras S. Genys.

V. Titovas diskusijoje dėl partizanų vado atminimo įamžinimo viešai pareiškė, kad A. Ramanausko-Vanago iniciatyva buvo nužudyti 8 tūkstančių piliečių ir vaikų, o pats Vanagas asmeniškai skelbdavo mirties nuosprendžius. Šią informaciją V. Titovas taip pat skelbė savo socialiniame tinkle.

Sunkiau bus gauti pusiau automatinių ginklų

Vilnius (LRS inf.) – Tam tikri pusiau automatiniai ginklai nebebus galmi civilinėje apyvartoje, tačiau jie bus prieinami šauliams ir kariams savanoriams, naujai atvežamus ginklus bus privalu ženklinti, numato Seimo priimta nauja Ginklų ir šaudmenų įstatymo redakcija.

Pagal priimtą įstatymą, A kategorijos ginklams būtų priskiriami pusiau automatiniai ginklai, šiuo metu priklausantys B kategorijai. Tai pusiau automatiniai trumpieji ginklai, kurių dėtuovėse telpa daugiau kaip 20 šovinių, ir ilgavamzdžiai pusautomatai šautuvai, kurių dėtuovėse daugiau

kaip dešimt šovinių.

A kategorijos ginklai civilinėje apyvartoje draudžiami. Tačiau išimtis nustatyta šauliams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kito aktyviojo rezervo kariams. Jie galės turėti ir naudoti praktiniams įgūdžiams tobulinti dalį A kategorijos ginklų bei B ir C kategorijų ginklų.

Priimtame įstatyme nustatyta, kad nepaprastosios ar karo padėties metu ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis policijos įstaigos ir kitos įstatymų įgalios valstybės institucijos laikinai paima ar rekvizuoja.

A. Grigorian debiutavo „La Scala” scenoje

Vilnius (LRT.lt) – Solistės Asmik Grigorian debiutas Milano „La Scala” teatre iš karto sulaukė pagyrų pasaulio žiniasklaidoje.

38-erių solistė, dukart tarptautinių operos apdovanojimų laureatė sukūrė sudėtingą Marjetos vaidmenį austrų kompozitoriaus Erich Wolfgang Korngold operoje „Mirės miestas”, kuri „La Scala” patatyta pirmą kartą.

„Finalinės ovacijos ir stabtelėjimas pasirašyti gerbėjams – gimė žvaigždė. Asmik Grigorian”, – tokiais žodžiais po operos premjeros garsiajame teatre reportažą pradėjo RAI televizija.

„La Scala” – ne tik visų pasaulio solistų svajonių vieta, bet ir mena asmeninę Grigorian istoriją – tai jos tėvų, operos solistų Irenos Milkevičiūtės ir Gegham Grigorian meilės miestas, čia kadaise atvykę į stažuotę

A. Grigorian pagyros žodžių nepašyktėjo spauda, radijas, televizija. „Teatro alla Scala” nuotr.

je susipažino.

Po spektaklio pagyrų Asmik negailėjo „Financial Times”, pagrindiniai Italijos dienraščiai.

Balandžio 29-osios vakarą tarptautinių Operos apdovanojimų ceremonijoje Londone, „Sadler’s Wells” teatre, Asmik Grigorian buvo pripažinta geriausia 2018-ųjų geriausia pasaulyje metų operos soliste. Šis apdovanojimas vadinamas operos „Oskarų”.

D. Trump ragina pasirinkti kietąjį „Brexit”

Londonas (BNS) – Traukdamasi iš Europos Sąjungos (ES), Didžioji Britanija turėtų pasirinkti „Brexit” be sutarties alternatyvą ir atsisakyti apmokėti sutartą 39 mlrd. svarų (45 mlrd. eurų, 50 mlrd. JAV dolerių) „skyrybų” sąskaitą, pareiškė JAV prezidentas Donald Trump, viešėdamas Londone.

Kinija įspėja dėl kelionių į JAV

Pekinas (ELTA) – Ginčas tarp Kinijos ir JAV toliau aštrėja.

Po to, kai buvo paskelbtas perspėjimas dėl studijų JAV, vyriausybė Pekine perspėjo kinus ir dėl kelionių į Jungtines Valstijas.

Žinybos atkreipė kinų turistų

Kalbėdamas apie „skyrybų” sąskaitą – Didžiosios Britanijos išpareigojimus, kuriuos šalis turės įvykdyti, traukdamasi iš ekonominio ir politinio bloko, kurio dalimi buvo nuo 1973 metų, – D. Trump pareiškė: „Jų vietoje nemokėčiau 50 mlrd. JAV dolerių. Toks jau esu. Aš nemokėčiau, nes tai yra milžiniška suma.”

dėmesį į ginkluoto smurto, plėšimų ir kitų grėsmių JAV pavojų. Todėl Kinijos piliečiai bei įmonės JAV esą turi didinti priemones savo saugumui užtikrinti. Kinai taip pat turi būti pasirengę JAV institucijų priekabėms.

Britų išstojimo terminas – spalio pabaiga

Paryžius (LRT.lt) – Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron pareiškė, kad spalio 31-oji yra „paskutiniausias” Didžiosios Britanijos išstojimo iš Europos Sąjungos (ES) terminas. Jis nenorįs, kad naujajai Europos Komisijai tektų diskutuoti šia tema.

Jau prieš tai Prancūzija, priešingai nei daugelis kitų ES šalių, reiškė abejones dėl tolesnio „Brexit” atidėjimo.

V. Zelenskis lankosi Briuselyje

Kijevas (ELTA) – Naujasis Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis atvyko į Briuselį su pirmuoju užsienio vizitu. Provakarietiškas politikas Belgijos sostinėje susitiks su Europos Komisijos pirmininku Jean Claude Juncker bei NATO generaliniu sekretoriumi Jens Stol-

tenberg.

V. Zelenskis taip pat susitiks su Europos Vadovų Tarybos pirmininku Donald Tusk. Pagrindinės konsultacijų temos bus reformų tąsa ir nuo 2014 m. trunkantis konfliktas Rytų Ukrainoje, kuris, Jungtinių Tautų duomenimis, jau pražudė 13 000 žmonių.

Stabdo F. Franco palaikų ekshumaciją

Madridas (Diena.lt) – Ispanijos Aukščiausiasis Teismas laikinai stabdo vyriausybės planus ekshumuoti ir perkelti buvusio diktatoriaus Francisco Franco palaikus, kol vis dar yra nagrinėjamas diktatoriaus artimųjų apeliacinis skundas.

Ispanijos socialistų vyriausybė planavo birželio 10 d. iškeldinti F. Franco palaikus iš Kritusiųjų slėnio ir

perlaidoti juos šalia F. Franco žmonos palaikų El Pardo kapinėse, tačiau tokiems planams audringai priešinasi F. Franco anūakai – artimiausi gyvi likę buvusio diktatoriaus artimieji.

Toks teismo sprendimas laikomas didžiule premjero Pedro Sanchez nesėkme – jis F. Franco palaikų perkėlimą įvardijo svarbiausia savo vyriausybės užduotimi.

Paryžiaus katedros ateitis dar neaiški

Paryžius (ELTA) – Per didelį gaisrą smarkiai apgadinta Paryžiaus Dievo Motinos katedra, ekspertų nuomone, dar nėra visiškai išgelbėta. „Šiandien negalima šimtu procentų garantuoti, kad architektūros paminklas liks stovėti”, – pareiškė Prancūzijos istorinių statinių vyriausiasis architektas Philippe Villeneuve.

Anot jo, iki šiol pasisekė, nes pastatas yra stabilus. „Bet skliautas lygiai taip pat kitą savaitę gali įgriūti”,

– aiškino ekspertas. Šiuo metu garsųjį Paryžiaus simbolį restauruoja 150 žmonių.

Tuo tarpu tęsiamas tyrimas gaisro priežasčiai nustatyti.

Katedroje gaisras kilo balandžio viduryje. Liepsnos beveik visiškai sunaikino stogą, griuvo smailė. Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron pažadėjo per penkerius metus atstatyti katedrą. P. Villeneuve mano, kad tai visiškai įmanoma.

P. Villeneuve pritaria Paryžiaus katedros atstatymo planui.

„Sud Quest” nuotr.

DANGUJE IR ŽEMĖJE

Žemę talžantiems „akmenukams” turime padėkoti už gyvybę

Turbūt daugeliui teko matyti vienos bendrovės reklaminį vaizdo klipą, kuriame du dinozaurai stebi į Žemę atskrendantį dangaus kūną ir jį pavadina „tik akmenuku”. Šie kosminiai „akmenukai” mūsų planetą bombarduoja nuolatos, greičiausiai būtent jiems turime padėkoti ir už gyvybės dovaną.

Apie smūgius byloja krateriai

Mūsų planetos istorija gana sudėtinga – į ją daugybę kartų trenkėsi ir ją purtė kiti dangaus kūnai. Kartais susidūrimai buvo tokie galingi, kad grėsmė kildavo visai gyvybei.

Tiesa, didžiausi susidūrimai ne tik sukeldavo masinius rūšių išnykimus, bet ir leisdavo suklestėti įvairioms gyvybės formoms. Netgi mūsų Mėnulis už savo egzistavimą turėtų padėkoti tokiems susidūrimams.

Mūsų Saulės sistemoje yra daugybė asteroidų ir kometų, nesėkmingo planetų formavimosi liekanų. Kai kurios iš jų skrieja arti Žemės. Visgi dauguma Saulės sistemos asteroidų skrieja vadinamajame asteroidų ziede tarp Jupiterio ir Marso. Didžiausias asteroidas Vesta yra net 530 km skersmens.

Už Saulės sistemos ribų yra dar daugiau ledinių asteroidų. Būtent iš Saulės sistemos išorės kartais Žemės link pasileidžia skrieti kometos. Jei kurio nors iš šių dangaus kūnų trajektorija susikerta su Žemės, išskyla rimta grėsmė.

Tiesa, dauguma tokių kosmoso liekanų tiesiog sudega mūsų atmosferoje. Jei kūnas yra pakankamo dydžio, jis gali kaip meteoritas pasiekti Žemės paviršių.

Taip jau yra nutikę ne kartą, tačiau didžiausių susidūrimų modernaus žmogaus akys nematė. Apie juos mes žinome iš Žemėje paliktų randų – didžiulių kraterių. Kai kurie iš jų jau pasislėpė po naujais žemynais ar vandeniu.

2018 metais mokslininkai paskelbė, kad atrado milžinišką kraterį po Grenlandijos ledu. Hiawatha krateris yra 31 km skersmens, manoma, kad šis susidūrimas patektų tarp 25 didžiausių smūgių visoje planetos istorijoje. Be to, tai pirmasis kartas, kai tyrėjams pavyko aptikti kraterį po ledu.

Jis buvo pastebėtas skraidant virš Grenlandijos ir naudojant specialų radarą, dėl kurio galime matyti, kokie dariniai yra po ledu.

Norėdami išsiaiškinti, kokia milžiniško kraterio kilmė, mokslininkai paėmė pavyzdžius. Tai padaryti nebuvo paprasta, nes kraterį dengia kilometrai tirpstančio ledo. Mokslininkai nusprendė ištirti tirpstantį ledyno vandenį, kuriame aptiko mineralų iš kraterio. Paaiškėjo, kad tokį kraterį paliko metalinis asteroidas, kurio skersmuo buvo apie 1,5 km. Teigiama, kad į Žemę jis rėžėsi 20 km per sekundę greičiu.

Dar vienas krateris (Tookoonooka) buvo aptiktas Australijoje, jo skersmuo

siekia 66 kilometrus. Tiesa, abu minėti krateriai toli gražu neprilygsta didžiausiam kada nors atrastam Vredefort krateriui Pietų Afrikoje. Jo skersmuo yra didesnis nei 300 km.

Kai kurie Australijos meteoritų krateriai išsiskiria kontūrų ryškumu. Australian Geographie nuotr.

Kodėl aptikti kraterius sudėtinga?

Nors palydovai yra padarę daugybę Žemės nuotraukų, pamatyti, kas slepiasi po žeme, vandeniu ar ledu, yra problematiška. Tik pastaruoju metu padaugėjo lėktuvų su specialiais radarais, kurie padeda rasti daugybę atsakymų apie mūsų planetos istoriją. Visgi neatsakytų klausimų lieka labai daug.

Mokslininkai nežino datos, kada įvyko susidūrimas, palikęs Hiawatha kraterį. Manoma, kad tai galėjo nutikti maždaug prieš 12000 metų. Vadinasi, šis krateris byloja apie naujausią mums žinomą susidūrimą, nes kiti susidūrimai datuojami 40 milijonų metų istorijai. Jo smūgis buvo toks stiprus, kad galimai nuo planetos paviršiaus nušlavė ir vadinamuosius Clovis (Cloviso kultūros) žmones.

Cloviso kultūra

Cloviso kultūra – viena ankstyviausių paleoindėnų kultūrų. Ji pavadinta pagal Clovis miestą JAV, New Mexico valtyjoje, kur 1929 m. rastas pirmasis šios kultūros radinys.

Pagrindinės šios kultūros gyvenvietės – Murray Spring (Arizona), Blackwater Draw (New Mexico), Dent (Coloradas), Wenatchee (Washingtonas) ir kt.

Jie naudojo antgalius, pagamintus iš titnago, obsidiano, chalcedono, gremžtukus, rėžtukus ir rėžiklius, peilius, taip pat kaulo ir rago dirbinius (smaigus su ovalo formos skylute, cilindrinčius antgalius), kartais ornamentuotus. Manoma, kad Cloviso kultūrą pakeitė Folsomo kultūra.

Nors Cloviso kultūra ilgą laiką laikyta pirmąja paleoindėnų kultūra, tačiau rasti nauji archeologiniai radiniai rodo, jog Amerikoje gyventa kur kas seniau. Brazilijoje rasta 11,5 tūkst. metų senumo kaukolė. Monte Verde, Čilėje, buvo gyvenama prieš 12–14 tūkst. metų, Minnesotoje rasti 13–15 tūkst. metų senumo akmens dirbiniai, Virginija valstijoje –15–17 tūkst. m. akmens dirbiniai.

Meteoritai ir Žemės evoliucija

Meteoritai yra Žemės evoliucijos dalis. Manoma, kad iš karto po mūsų planetos gimtadienio (prieš 4,54 milijardo metų) į Žemės paviršių nuolatos trankėsi didžiuliai dangaus kūnai.

Asteroiduose ir kometose buvo daug užšalusio vandens, todėl, teigiama, kad būtent iš dangaus atkeliavę akmenys buvo vandens šaltiniu Žemėje.

Kai kurie Australijos meteoritų krateriai išsiskiria kontūrų ryškumu.

Australian Geographie nuotr.

Be to, juose aptikta ir kitų organinių junginių, be kurių šiandien neįsivaizduojame gyvybės.

Nereikėtų pamiršti ir Žemės palydovo Mėnulio. „Apollo” misijų metu pagabenti Mėnulio mėginiai parodė, kad jo sudėtis yra labai panaši į Žemės. Iškelta hipotezė, kad Mėnulis yra Žemės dalis.

Teigiama, kad į Žemę prieš 4,5 milijardo metų trenkėsi Tėja. Po susidūrimo įvairios skeveldros pakilo į kosmosą ir vėliau suformavo mūsų planetos palydovą. Visgi ši teorija kelia ir klausimų, pavyzdžiui, kaip mūsų planeta išliko po tokio galingo smūgio.

Aišku tai, kad mažesni ir silpnesni smūgiai taip pat turėjo įtakos Žemei

dažniausiai turi daugiau ledo nei asteroidai, gali būti vizualiai atskiriamos dėl savo uodegos. Meteoru vadinamas asteroidas, kuris, pasiekęs Žemės atmosferą, sudega. Jie dažniausiai būna gana maži ir nepasiekia mūsų planetos paviršiaus. Meteoritais vadinami tiek asteroidai, tiek kometos, kurios pasiekia mūsų planetos paviršių. Meteoritu gali būti ir nedidelis akmuo, ir didelis, kraterį suformuojantis dangaus kūnas.

Tautvydas Lukaševičius, LRT.lt

P.S. Kitame „Danguje ir žemėje” puslapyje pratęsime temą pasakojimu apie meteoritus ir kraterius Lietuvoje.

2013 metais Rusijos mieste Čeliabinske meteoritas krisdamas sužalojo 1 500 žmonių.

„Cosmos Magazine” nuotr.

ir gyvybei. Vienas geriausiai žinomų susidūrimų įvyko prieš 66 milijonus metų. 180 kilometrų pločio krateris Meksikos įlankoje byloja apie 15 kilometrų skersmens dangaus kūno smūgį.

Smūgiai į kitus Saulės sistemos kūnus

Žemė yra ne vienintelė, į kurią trankosi kiti dangaus kūnai. Mėnulyje yra 2500 kilometrų skersmens krateris. Marso paviršių puošia krateris, pavadintas Utopia. Jo skersmuo – 3300 km.

Nors galimybė, kad į Žemę atsitrenks didelis dangaus kūnas, išlieka reali, o tokio susidūrimo padariniai būtų katastrofiški, iš esmės būtent dėl tokių susidūrimų gyvename nuostabioje planetoje, joje yra itin palankios sąlygos gyvybei klestėti.

Asteroidai, meteorai, meteoritai ir kometos

Asteroidas yra uolinga mūsų Saulės sistemos formavimosi liekana, kuri skrieja aplink Saulę. Kometos susiformavo už mūsų Saulės sistemos ribų,

Įdomūs faktai

Turtai

Kai kuriuose asteroiduose yra brangiųjų metalų, pavyzdžiui, platinos.

Dydis

Kad meteorito smūgis sukeltų pasaulinių padarinių, dangaus kūno skersmuo turėtų būti 1 km ar didesnis.

Atmosfera

Kad asteoridas įveiktų Žemės atmosferą, jo skersmuo turėtų būti bent 25 metrai.

Dažnumas

Futbolo aikštės dydžio meteoritai į Žemę atsitrenkia vidutiniškai kas 2000 metų.

Atradimas

Pirmasis asteroidas buvo aptiktas 1801 metais. Vėliau jis buvo perklasifikuotas į nykštukinę planetą.

Nelaimė

Teigiama, kad yra tik vienas žmogus, išgyvenęs po meteorito smūgio. Į Ann Hodges meteoritas trenkėsi 1954 m., kai ji buvo savo namie Alabamoje.

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų birželio 5 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,66 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Panevėžyje susirinkę mokslininkai svarstė, kaip išsaugoti ir aktualizuoti išeivijos paveldą.

Rengėjų nuotr.

Panevėžyje rinkosi diasporos tyrėjai

ŽYDRONĖ KOLEVINSKIENĖ

2019 m. gegužės 14 d. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Baltijos šalių diasporos kultūrinė raiška 1944–2018 metais: dokumentinis paveldas“. Renginį, skirtą Pasaulio lietuvių metams, organizavo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka kartu su Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetu. Tai jau dvidešimtoji bibliotekos rengiama konferencija, pastaraisiais metais aktyviai bendradarbiaujant ir su tarptautiniu diasporos paveldo tyrimų centru Baltic Heritage Network (BaltHertNet). Konferencijos pradžioje bibliotekoje buvo atidaryta Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengta kilnojamoji paroda „Lietuviškoji leidyba vakarų Europoje 1945–1952 m.“, skirta ne tik konferencijos dalyviams, bet ir Panevėžio miesto bendruomenei. Paroda parengta, minint didįjį traukimąsi į Vakarus po Antrojo pasaulinio karo pabaigos, kai, vengdami tremties ir represijų, iš tėvynės pasitraukė virš 70 tūkstančių žmonių. Parodoje atspindi Vokietijos DP (Displaced person – „išvietintųjų“, perkeltųjų asmenų) stovyklinio laikotarpio kultūrinis, literatūrinis gyvenimas.

Konferencijoje pranešimus skaitė mokslininkai iš Vilniaus universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Klaipėdos universiteto, Mykolo Romerio universiteto, tyrėjai, bibliotekininkai ir archyvistai iš Estijos fotografijos paveldo draugijos, Latvijos nacionalinės bibliotekos, Latvijos valstybinio archyvo, Lietuvos literatūros ir meno archyvo, Lietuvos aklių bibliotekos, Maironio lietuvių literatūros muziejaus, Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios bibliotekos, Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos. Jau plenariniame konferencijos posėdyje buvo iškeltas pagrindinis klausimas, vėliau plečiamas, aptariamas ir lygiagrečių konferencijų sekcijų darbuose: kokiais būdais ak-

tualizuoti išeivijos paveldą? Kai sutelkti, suburti visus diasporos tyrinėtojus ir jų darbus į vieną vietą, t. y. buvo diskutuota apie informacijos sutelkimą ir institucijų (ne)bendradarbiavimą? Pabrėžta, kad Lietuvoje išeivijos dokumentinio paveldo išsaugojimo ir sklaidos problemas sprendžia ir tyrimus vykdo universitetai, archyvai, bibliotekos, muziejai, tačiau trūksta pasisklidusių pavienių ar atskirų institucijų tyrimų sutelkimo.

Tyrėjai iš Latvijos pristatė beveik nežinomą Uppsalos latvių bendruomenės biblioteką, pabrėždami, kad ši biblioteka – didžiausia knygų dovana Latvijai dainuojančios revoliucijos metu. Konferencijos sekcija „Archyvai, kolekcijos ir jų su(si)grąžinimo problemos“ supažindino su Australijos lietuvių kultūros fondo veikla, su Urugvajaus lietuvių bendruomenės kultūros veikėjų archyvinio palikimu, su JAV nacionaliniame archyve esančiu lietuvių išeivijos dokumentiniu paveldu, Latvijos Laisvės radijo garso įrašų rinkiniu Latvijos nacionalinėje bib-

liotekoje, Pasaulio latvių dokumentais Latvijoje. Antroji, paraleliai vykusi konferencijos sekcija „Kultūrinė spauda ir literatūrinės-istorinės reminiscencijos“ aptarė įvairių kartų diasporos rašytojų kūrybinį palikimą, kultūrinės spaudos įtaką lietuviškosios tapatybės raiškai ir sklaidai (pavyzdžiui, Augsburgio DP stovyklos spauda, JAV lietuvių jaunimo leidiniai, JAV lietuvių bendruomenės kultūrinė spauda anglų kalba). Ypatingo klausytojų dėmesio sulaukė pranešimas iš asmeninės patirties – „Kaip Lietuvos diasporos dokumentinis paveldas grįžta į Tėvynę“ (Aleksas Eugenijus Kulvietis, Klaipėdos universitetas). Visiškai išeivijos tyrinėtojams nežinomas laukas buvo pristatytas pranešime „Išėivija ir jos ryšiai su neregijų bendruomene (socialinės grupės ypatumai) – apie neregijų situaciją traukiantis iš Lietuvos ir jų gyvenimą svetur (Juozas Valentukevičius, Lietuvos aklių biblioteka). Pabrėžta, kad 1949 metais, masinės emigracijos iš Vokietijos DP į Šiaurės Ameriką ir kitas šalis metu,

tik vienintelė Kanada sutiko priimti neregijus. Šiandien Lietuvos aklių biblioteka yra sukaupusi didžiulį garso archyvą, kuriuo gali naudotis ne tik asmenys, turintys regos negalią, bet ir kiti, dėl įvairių priežasčių negalintys skaityti įprasto spausdinto teksto.

Be abejonės, šiandien didžioji dalis išeivijos paveldo jau sugrįžusi į Lietuvą, tačiau, kaip buvo pabrėžta ir konferencijos organizatorių, „įvairioms veikloms ir iniciatyvoms stinga koordinacijos, informacijos apie nuveiktus darbus sklaidos, nuoseklumo sistemškai tyrinėjant bei pristatant plačiai visuomenei diasporų bendruomenių gyvenimą tradiciniais ir moderniais socialiniais tinklais“. Pastaraisiais metais už Lietuvos ribų gausiai kuriama išvykusiųjų literatūra vėlgi kviečia diskutuoti, aptarti šio, susiformavusio jau kitokiomis aplinkybėmis ir kitokiomis sąlygomis, išeivijos kultūrinio ir literatūrinio lauko specifiką ir perspektyvas. Šiandien tikrai pastebimas diasporos tyrinėjimų proveržis Lietuvoje, padidėjusį dėmesį svetur kuriamų autorių knygų leidybai, išeivijos literatūrai, kultūrai, dailei, švietimui lituanistinėse užsienio mokyklose suaktyvino ir paskelbti Pasaulio lietuvių metai.

Migracijos, išeivijos tema, rašytinio diasporos paveldo aktualizavimas, išsaugojimas, sutelkimas bei sklaida ir tapo kertiniais šios konferencijos akmenimis šioje tarpdalykinėje konferencijoje, kai dokumentinio paveldo kultūrinę raišką nuo 1944-ųjų aptarė literatūrologai, istorikai, sociologai, bibliografai. Nors ištis tematika buvau daug platesnė: tyrimų metodologinės prieigos, mecenatystės reikšmė, šandieninė išeivijos žiniasklaida, skaitmeninio idėjos ir iniciatyvos, išeivija ir naujosios medijos (tinklaraščiai, socialiniai tinklai, diskusijų forumai) ir kt. Svarbus šio renginio rezultatas – sukurta konferencijos internetinė svetainė, kurioje pristatomi pranešėjai, pranešimų santraukos. Dokumentinis diasporos paveldas yra labai įvairus – nuo organizacijų fondų iki asmenų archyvų. Bandymas prisiminti, ką tyrėjai yra atradę, surinkę ir kas dar laukia, ką galima nuveikti bendromis pastangomis – virto produktyviu dialogu, kuris neabejotinai atvers pilnesnį lietuvių pasaulio vaizdą.

Konferencijoje prisiminti įžymūs rokiškėnai

REDA KISELYTĖ

Rokiškis... Šiais metais jis paskelbtas Lietuvos kultūros sostine. Į kultūros reikinius žvelgiame atidžiau, daugiau gilinamės, daugiau ieškome, daugiau ir surandame... Einu Taikos gatve... Medžių apsuptyje auga kaštonas. Jaunas, dailus, pasidabinęs netradicinių formų lapais, nepaprastą grožį jam suteikia baltos spalvos žiedynas. Unikalus kaštono žydėjimas... Kodėl apie tai rašau? Šį kartą jo žydėjimą norisi palyginti su asmenybėmis, kurios paliko pėdsaką ne tik Rokiškio krašto, Lietuvos, bet ir pasaulio istorijoje.

Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos bibliotekininkės šiais metais vykdo projektą „Lietuva mano širdyje“, skirtą Pasaulio lietuvių metams. Viena iš šio projekto sudėtinių dalių – rajono švietimo įstaigų bibliotekų darbuotojų konferencija, skirta žymiesiems Rokiškio krašto žmonėms, pa-

Mielos akimirkos su kraštiečiu dailininku Arvydu Bagdonu. Rūtos Vilutienės nuotraukos vadinta „Jų darbai neblėsta“.

Konferenciją muzikiniu kūriniu pradėjo šios gimnazijos muzikos mokytojas Egidijus Kundrotas. Didelę reikšmę skirdamas netradiciniams tekstams jis atliko kūrinį aukštaitiška

tarme pagal Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos Rokiškio skyriaus narės Gražinos Pitrienienės žodžius. Abiturientės Akvilė Juodelytė ir Laura Staigytė padainavo populiarią dainą „Rudens naktis sustojo“ (Janinos Degutytės ž.).

Pranešimą skaito Rokiškio J. Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio gimnazistas Jonas Trumpa.

Gimnazijos direktorė Diana Guzienė priminė mūsų krašto įžymių žmonių indėlį į visos Lietuvos istoriją. Gimnazijos absolventas Dovydas Trumpa laiške susirinkusiems linkėjo pozityvių pokyčių, šviesos ir išminties, o lyriškoji absolventė Evelina Jasiulionytė tikino, kaip svarbu įsiklausyti į savo širdies balsą.

Konferencijoje pranešimą skaitė Rokiškio J. Tumo-Vaižganto gimnazijos „Romuvos“ padalinio gimnazistai. Jonas Trumpa peržiūrėjo skaityklai dovanotas kadenciją baigusio Rokiškio r. savivaldybės mero Antano Vagonio knygas – Lietuvos istorijos instituto išleistus Mykolo Romerio „Dienoraščius“ ir skaitė pranešimą „Mykolo Romerio darbai, garsinantys Lietuvą“. Rokiškėnai Juozą Keliuotį žino kaip žurnalo „Naujoji Romuva“ redaktorių, o gimnazistas Paulius Buidovas į kraštiečio J. Keliučio straipsnius pažvelgė muzikanto akimis ir, juos analizuodamas, pritaikė muzikinius kūrinius.

Kitą konferencijos dalį sudarė rajono švietimo įstaigų bibliotekų darbuotojų pranešimai. Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazijos bibliotekininkė Violeta Jurevičienė prisiminė prozininkės Marijos Tūbelytės-Kuhlmanienės gyvenimą ir kūrybinę veiklą; J. Tumo-Vaižganto gimnazijos (Senujų rūmų) bibliotekininkė Dalia Laucienė savo išsamų pranešimą apie įžymų vargonininką, dirigentą, pedagogą Rudolfą Lymaną pajavairino skaidrėmis. Rokiškio r. Juodupės gimnazijos bibliotekininkė Renata Šinkūnienė gilinosi į vyskupo, JAV visuomenės veikėjo Antano Deksnio asmenybę, jo veiklą, atminimo įamžinimą, o Rokiškio r. Kamajų Antano Strazdo gimnazijos bibliotekininkė Jolanta Lašienė ne tik apžvelgė Alės Rūtos (Elenos Viktorijos Nakaitės-Arbačiauskienės/Arbienės) gyvenimo ir kūrybinės veiklos kelią, bet ir paaiškino, kodėl jai asmeniškai brangi ši asmenybė. Buvo

Pranešimą muzikiniais intarpais pajavairino gimnazistas Paulius Buidovas.

prisimintas Alės Rūtos 100-čio jubiliejus „Romuvos“ padalinio skaitykloje, parodyta filmuota medžiaga, kurioje aktorius Ferdinandas Jakšys dalinasi prisiminimais apie rašytoją, JAV visuomenės veikėją Alę Rūtą.

Džiaugiausi savo rajono kolegijų kompetencija ir darbštumu. Gražus kaštonų žydėjimas pavasarį, prasmingi kolegijų darbai... Išklause pranešimų, konferenciją apibendrinome. Renginyje dalyvavo kraštiečiai dailininkas Arvydas Bagdonas (Lietuvos Vyriausiasis Senelis Kalėda). Svečias pasidalino išpūdžiais apie viešnagę Australijoje ir džiaugėsi nemažai sužinojęs apie Rokiškio krašto įžymius žmones. Kadenciją baigęs Rokiškio r. savivaldybės meras A. Vagonis, dažnas svečias gimnazijos skaityklos renginiuose, dėkojo bibliotekininkėms už prasmingus darbus ir pasidalijo mintimis, kaip į renginius pritraukti daugiau jaunų žmonių, siūlėsi savo pagalbą organizatoriams.

Konferencija pasibaigė, o Pasaulio lietuvių metai tęsiasi. Dar nuveiksime nemažai prasmingų darbų, tęsime projektą „Lietuva mano širdyje“. Jame dalyvaus gimnazistai, Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos Rokiškio skyriaus nariai.

Iš Rokiškio krašto kilę asmenys gimtinę savo darbais garsina Lietuvoje, pasaulyje. Kilnūs darbai, kaip tas kaštonų žydėjimas – mielas akiai, malonus širdžiai. Šiandien įžymių kraštiečių darbus prisiminė Rokiškio r. švietimo įstaigų darbuotojos, gimnazistai ir ištikimiausi lankytojai, kuriems tai yra brangu, kurie tuo gyvena, domisi ir saugo istorinę atmintį. Su šiais žmonėmis gera... Tegu Jūsų visų širdyse niekada nenustoja žydėti kaštonai...

Reda Kiselytė – Rokiškio J. Tumo Vaižganto gimnazijos bibliotekos vedėja.

Konferencijos dalyviai susidomėję klausosi moksleivių pranešimo.

MANO VIRTUVĖ

Uogų ir vaisių šaltsriubės

Braškių sriuba su makaronais

Reikės:

- 200 g (7 oz) braškių
- 100 g (3,5 oz) makaronų
- 1 ltr. vandens
- 3/4 puodelio cukraus
- 1 šaukšto krakmolo
- 3/4 puodelio grietinės

Uogas (be kotelėlių) nuplauti, apdžiovinti, sudėti į dubenėlį ir užpilti cukrumi. Išvirti norimos formos makaronus.

Nedideliame kiekyje šalto vandens ištirpinti krakmolą. Puodelyje užvirti vandenį. Po truputį supilti krakmolą ir keletą minučių pavirti maišant. Tuomet sudėti braškes su visomis susidariusiomis sultimis ir lengvai maišant pavirti dar kelias minutes.

Į braškių sriubą sudėti išvirtus ir nusausus makaronus, išmaišyti. Supilti į lėkštes ir pagardinti grietinėle.

Rabarbarų sriuba

Reikės:

- 2 litrų vandens
- 3 puodelių rabarbarų
- 1 puodelio cukraus
- 4 gvazdikėlių cinamono lazdelės
- apelsino žievelių
- 1/2 citrinos
- 1 šaukšto krakmolo

Rabarbarus nuplauti, nuvalyti ir supjaustyti kubeliais. Vandenį su cukrumi užvirinti, sudėti rabarbarus ir trumpai pavirinti (kad suminkštėtų, bet neišsileistų).

Rabarbarus išgriebti į dubenį, o į vandenį sudėti prieskonius ir pavirinti 5 minutes. Perkošti.

Tuomet nuovirą vėl užvirti, supilti paruoštą krakmolą ir pakaitinti, kad pradėtų tirštėti. Supilti citrinos sultis ir sriubą atvėsinti.

Užpilti ant rabarbarų gabaliukų dideliame dubenyje arba atskiruose mažuose dubenėliuose. Tinka valgyti su biskvitiniais sausainiais

Tiršta mėlynių ir jogurto šaltsriubė

Reikės:

- 500 g (1 sv) mėlynių
- 1/2 puodelio vandens
- 2 šaukštų medaus
- 1/2 arb. šaukštelio cinamono
- 2 arb. šaukštelių cukraus
- 1 puodelio natūralaus jogurto
- žaliosios citrinos
- mėtų lapelių papuošimui

Mėlynės nuplauti, nuvarvinti. Saują palikti papuošimui, o kitas sudėti į puodelį. Pridėti cukraus, cinamono ir pakaitinti ant nedidelės ugnies – apie 5 minutes. Nuimti nuo viryklės, sutrinti iki vientisos masės. Atvėsinti ir dėti į šaldytuvą maždaug 2 valandoms, kad atšaltų.

Įtarkuoti žaliosios citrinos žievelę, išpausti jos sulčių, išmaišyti. Įpilti pusę puodelio jogurto, įdėti medaus, gerai išmaišyti ir dar šiek tiek atvėsinti šaldytuve. Tada supilti likusį jogurtą, išmaišyti.

Į lėkštes įberti mėlynių, įpilti paruoštos sriubos ir papuošti šviežios mėtos lapeliais.

Skanaus!

Jūsų Indrė

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

www.facebook.com/draugolaikrastis

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) šį sekmadienį, birželio 9 d., 10 val. r. švęsime Sekmines (Šventosios Dvasios Atsiuntimo šventę). Su šia švente baigiasi bažnyčios Velykų laikotarpis. Taip pat minėsime Gedulo ir vilties dieną. 15 minučių prieš šv. Mišių pradžią sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litaniją. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys.

■ **Gedulo ir vilties dienos minėjimas Portlande** vyks birželio 14 d., penktadienį, 6–9 val. v. prie lietuvių koplytstulpio, esančio Grotto parke. Padainuosime tremtinių dainas, akordeonu akompanuojant Laimai Kazlauskaitei. Medaina Mikalauskaitė atliks Balio Dvarionio kūrinių smuikui „Prie ežerėlio“. 7 val. v. Grotto bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios lietuvių kalba. Jas aukos Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prelatas Edmundas Putrimas ir Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas Tomas Karanauskas. Giedos Vakarė Marshal, akompanuojant Dainai Kuzmickienei. Po Mišių – suneštinės vaišės ir pabendraavimas. Kviečiame visus, galinčius prisijungti ir pagerbti žuvusiųjų tremtyje atminimą.

■ **Birželio 15 d. 12 val. p. p. Portlando lietuvius** kviečiame pusryčių su prelatu Edmundu Putrimu ir kunigu Tomu Karanausku (3744 NW 19th Cir, Camas, WA 98607-5008). Taip pat žiūrėsime Martyno Starkaus dokumentinę filmą „Mulai“ – apie tai, kiek kainuoja akimirka beprotybės. Filme pagrindinis vaidmuo

teko prel. E. Putrimui, kuris, be savo kasdieninės veiklos, dalį gyvenimo yra paskyręs už grotybų atsikūrusių, daugiausiai Pietų Amerikoje kalinčių kalinių lankymui, rūpinasi apleistais ir likimo valiai paliktais žmonėmis. Filmo trukmė – 70 min. Apie dalyvavimą pranešti iš anksto tel. 360-904-4032.

■ **Birželio 16 d., sekmadienį, minėsime Gedulo ir vilties dieną.** Po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus šventinamos gėlės, kurias, giedant misijos chorui, vėliau padėsime prie paminklo Lemonto sodelyje. Kviečia JAV LB Lemonto apylinkės valdyba.

■ **Birželio 16 d. St. Petersburg lietuvių klubas** kviečia kartu atšvęsti Tėvo dieną. Tėvų garbei koncertuos žinomi atlikėjai iš Lietuvos – Kęstutis Jablonskis ir Simona. Visai šeimai skirtas smagus koncertas vyks tuoj po 1 val. sekmadieninių pietų. Vietas užsisakyti tel. 727-360-1064 (Laimutė), 727-906-1025 (Janina) arba 847-502-4291 (Rita). Klubo adresas: 4880 46th Avenue North, St. Petersburg, FL 33714.

■ **Birželio 23 d., sekmadienį, po 10 val. r.** lietuviškų šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia pietus. Bus loterija, žaidimai, gros ir dainuos Algimantas Barniškis muzika. Švęsime Jonines ir sveikinsime tėvus praėjusios Tėvo dienos proga. Kviečiame visus dalyvauti.

Birželio 7 dieną, penktadienį 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyks susitikimas su svečiais iš Vilniaus – Lietuvos nacionalinio muziejaus darbuotojais. Istorikė, Signatarų namų muziejininkė dr. Vilma Bukaitė tyrinėja politinę ir diplomatinę Lietuvos valstybės istoriją, jos kūrėjų biografijas. Režisierius, operatorius Justinas Lingys kuria dokumentinius filmus apie Lietuvos kultūrą ir istoriją. Susitikimo metu bus parodytas dokumentinis filmas apie pirmąjį 1941 metų masinį lietuvių trėmimą „Ledo vaikai“ (su angliškais subtitrais), kuris Lietuvoje pagerbtas „Sidabrinės gervės“ statulele. V. Bukaitė yra parengusi pranešimą „Pagalba, partnerystė, prieglobstis: 1918 metų Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai JAV“. *Kviečiame dalyvauti.*

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuomščiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Atlantos lietuviai kviečia švęsti Jonines!

Šventė vyks birželio 22 dieną, šeštadienį,
Young Deer Park, Lanier ežero pakrantėje
(7300 Heard Road, Cumming, GA).

Pradžia – 4 val. p. p.

Jūsų lauks daug linksmybių, žaidimų, vainikų pynimai, Joninių dainos bei užsiėmimai vaikams. Pražys ir paparčio žiedas! Kepsime visų pamėgtas dešrelės, bet prašome atsinešti ir savo užkandžių, desertų bei gėrimų, kad galėtumėte pasidalinti su draugais. Šventėje koncertuos Kęstutis Jablonskis.

Įėjimo kaina – 15 dol. suaugusiems,
vaikams ir paaugliams iki 16 m. – 5 dol.

Kviečiame atvykti!

ŠVĘSKIME JONINES KARTU!

Birželio 23 d., sekmadienį, 12 val. p. p.

Pasaulio lietuvių centre

14911 127 str. Lemonte

Jonai kviečiami pasipuošę skrybėlėmis,
Janinos – gėlių vainikais

Muzika, šokiai, skanus maistas, gėrimai

Rengėjai – **JAV LB Lemonto apylinkės valdyba**
Pagrindinis rėmėjas – **Pasaulio lietuvių centras**

Birželio 12 d., trečiadienį, Baltic Art Studio Co. kviečia į kūrybines papuošalų kūrimo dirbtuves. Jos vyks nuo 6 iki 7:30 valandos vakaro. Galerijos adresas: 4346 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois 60641. Bilietai: balticartstudio.com.

Praėjusio šeštadienio, birželio 1 d. „Draugo“ laida buvo neteisingai numeruota. Tai buvo 64-tasis šių metų numeris, o ne 61-asis, kaip nurodyta. Atsiprašome. Redakcija

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankovicene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999